

Pastabos

Rengiantis prie šios laidos teko truputį daugiau pagalvoti apie praeitį, negu ateitį. Tikėsit, ar ne, bet gaila praeities.

Ne dėl to, kad buvome jauni, linksmi.

Faktiškai, žiūrint praėitį, pirmoji eilė prisimena vargus ir bėdas. Bet pro tuos vargus ir bėdas prasiveržia daug dalykų, kuriuos sunku bus užmiršti.

Pačiame laikraštyje būdavo telpa eilėraščių, vaizdėlių, parašytų mūsų pačių.

Turėjome literatūros, angliškų skyrius.

Gyvenimo našta prisilėgė visus mūsų poetus ir rašytojus.

Nyksta ir meniškasis darbas.

Ką mes matome to vietose?

Balius, girtuokliavimus, sveikatos eikvojimus.

Veiklumo mums netrūksta, bet jis pasuko kita kryptimi.

Ne vienas jau nuo koto griūva tik dėl to, kad pasidavė alkoholizmui.

Aš nesu abstinentas (savo laiku buvau ir abstinentu), bet man atrodo, kad visur matosi perdėjimas.

Kaip privatiškose partijose, taip ir visuomeniškose, tiek įkausiama, kad su kitais nebegalima susikalbėti.

Koks gali būti linksmus žmogui, kada jis vos stovi ant kojų?

Man atrodo, kad galima būtų prisilaikyti vidurio.

Galima išsigerti, bet reikia susivaldyti.

Į partijas reikia įnešti ką ir kultūringesnio.

Tą galima lengvai padaryti, tik reikia atkreipti atydą.

Dvidešimt metų nėra taip ilgas laikas, bet tie 20 metų, kuriuos dabar mes minime, sudaro mūsų gyvenimo žiedą.

Tie 20 metų buvo mūsų žydėjimo metai.

Kas praėjo, aišku, nebesugražinsime.

Bet vistiek malonu prisiminti, kad tą laiką praleidome kultūringai, darbuodamies žmonių labui.

Dabar lieka žiūrėti, ką dar galima nuveikti mūsų amžiuje ir šiais laikais.

J. Y.

PARYZIUS. — Šešios Vakarų Europos šalys sudarė dar vieną planą sudarymui Jungtinės Vakarų Europos.

Britanija užgyrė planą, bet ji pati neketina tapti dalimi tos "Jungtinės Europos"

Korėjoje atsirado naujas tankų įsistrigęs į sniegą. O Jungtinių Tautų "priešas" pavasarį bus labai daug purus sniegas. Štai vienas iš jų.

Ką Kiti Rašo

Eisenhowerio Misijai Pasibaigus

Kaž kur Pasificike būsimasis mūsų krašto prezidentas tariasi su savo žymiaisiais kabineto nariais ir aukštaisiais karininkais. Pasitarimė, be kitų, dalyvauja būsimasis valstybės sekretorius John Foster Dulles ir būsimasis apsigynimo sekretorius C. E. Wilson.

Kaip spauda skelbia, jie tariasi dėl karo Korėjoje. Atsiminkime; tariasi ne dėl karo baigimo, ne dėl taikos įvykdymo, bet dėl karo sustvartinimo, dėl jo praplėtimo.

Taigi tie pažadai, kuriuos Eisenoweris davė rinkimų kampanijoje, — pažadai, netiesioginiai, būk jis vykdytų taiką Korėjoje, pažadai, kurie iš tikrųjų Eisenhowerį išrinko prezidentu, — pasiliko rašyti šakėmis ant vandens.

Iš viso Eisenhoweris Korėjoje išbuvo tris paras. Kiekvienam aišku, jog net ir didžiausias genijus per tiek laiko negalėjo viską išsamiai patirti. Bet Eisenhoweris vyko Korėjon daugiau formalumui atlikti, savo pažadui realizuoti, negu ką nors sužinoti, ko jis, kaip generolas, nežinojo.

Po savo vizito Korėjos fronte, po pasitarimo su karo komandieriais, jis pasakė, jog neturįs jokių "triksų" nei panacejos karui Korėjoje baigti. Tiesa, jis nepasiskė ir už karo plėtimą, tačiau būsimasis prezidentas tuojau nutarė ant greitųjų turėti konferenciją su visais savo vyriausiais patarėjais, kaip sustvartinti amerikini frontą Korėjoje.

Ką ši konferencija duos, matysime vėliau, — gal būt

tik tuomet, kai Eisenhoweris užims prezidento vietą.

Vienas aišku, šiandien Amerikos žmonės, trokštą matyti taiką Korėjoje, neturįs kuo džiaugtis. Kalėdos, atrodo, jiems bus liūdnos.

Pasirodo, jog nepasitenkinę Eisenhowerio vizitu net ir Pietinės Korėjos karo šalininkai, Rhee pasakėjai. Jie buvo sušaukę Seoul mieste keletą dešimtų tūkstančių žmonių Eisenhoweriui pasitikti.

Jie tikėjosi, jog garbingasis svečias pasirodys jiems, pasakys kalbą, užtikrinančią, jog "komunistai bus išmušti" ir visas Korėjos kraštas pavestas Rhee valdžiai. Kai Eisenhoweris nepasirodė, sakoma, Seoul mieste ir visoje Pietų Korėjoje pasireiškė didelis nusiminimas.

Nuvylė Eisenhoweris ir Japonijos valdovus, kurie prašė jį sustoti Japonijoje ir palaiminti tuos, kurie yra įsikibę į Wall stryto padalikus. Eisenhoweris Japonijoje nesustojo ir jų nepalaimino.

United Press korespondentas rašo iš Seulo, ko reikalauja iš Eisenhowerio amerikiniai generolai Korėjoje. Štai sūtrauka tų reikalavimų:

Tvirtinti amerikini ir kitų tautų frontą Pietų Korėjoje ir, kai jis bus "sustvartintas", pasakyti šiauriečiams: taikytės mūsų išlygomis, o jei ne, tai mes jus sumušime.

Pavasari pradėti didelį ofensyvą.

Naudoti "mažąsias" atominės bombas.

Nepasitikėti Pietų Korėjos armija; nors ji yra gera, tačiau dar ims nemažai laiko, kol galės tikrai gerai kariauti, nes ji stokuoja vadovų.

Norint pradėti didelį ofensyvą, reikia daugiau lėktuvų turėti, daugiau laivų, daugiau karo pabūklų.

Blokaduoti Kiniją, bombarduoti Mandžūriją.

Naudoti karui Ciang Kaišeko armiją, esančią Formosoje.

Tokie tai esą reikalavimai amerikinės karo vadovybės Korėjoje.

Na, o ko gi reikalavo Pietų Korėjos valdovai? Pasak United Press, jų reikalavimai buvo sekami:

Pietų Korėja nesutinka daryti mūsų pertraukos tol, kol visa Korėja nebus suvienyta, o "suvienijimui" reikia naudoti jėgą.

Bent kokis politinis susitarimas privalo užtikrinti, kad Kinijos savanorių armija būtų iš Korėjos ištraukta, kad Šiaurės Korėjos vyriausybė būtų sulikviduota.

Jungtinės Tautos privalo praveisti Šiaurės Korėjoje rinkimus ir visą Šiaurės Korėją įtraukti į Rhee valdomą Korėjos dalį.

Pietų Korėja priešinasi ištraukimui iš Korėjos Jungtinių Valstijų kariuomenės ir reikalauja, kad ji pasilikų ir kariautų.

Viena pietų Korėjos armija negalėtų atsilaikyti prieš Šiaurės Korėjos armiją.

Pietų Korėjos armija privalo būti sutvirtinta; ji privalo turėti nemažiau 20 gerai ginkluotų ir ištreniruotų divizijų.

Tuojau, kai karas Korėjoje bus baigtas, Amerika turinti stoti talkon Korėjai atstatyti; atstatymo planas turi būti ilgametis.

Tuojau privalo būti suorganizuota Pacifiko "apsigynimo" organizacija, panaši į North Atlantic Treaty, veikiančią Europoje.

Matyti, sulyg tais visais reikalavimais Eisenhoweris su savo padėjėjais ir padarys tarimus ateičiai.

Bet tai nebus taikos įvykdymo klausimų tarimai, tai bus karo tęsimo klausimų padaryti tarimai. — **Laisvė.**

Įvairenybės

Gyvens su Gyvate Viename Butelyje

Linz'e, Austrijoje, 21 metų amžiaus fakiras Rajo pasiryžo daryti didelį išbandymą.

Jis užsidarė stikliniame butelyje su nuodinga gyvate ir mano išgyventi sykiu su ja tame butelyje ištisus mėtus laiko.

Butelys yra 7 pėdų aukščio ir 3 pėdų pločio. Yra skylės, per kurias jis ims maistą ir orą. Jis bandys gyventi vitamais ir aliejais. Pastaruosius jis mano imti tepdamasis jais odą. Jis taipgi bandys dirbtiną hibernaciją.

Butelis bus apverstas ant šono, kada jis miegos. Tam tikslui butelyje esąs oro matrasas.

ŠYPSENOS

Kas Nors Gimsta

Vaikas (savo miegumy): Mama! Ar teisybė, kad žmogus atsiranda iš dulkės, o kai numiršta, tai vėl į dulkę pavirsta?

Motina: Taip, vaikeli, taip. Dulkę esi ir į dulkę pavirsi.

Vaikas: Tai skubink šian su šluota. Po mano lova kas nors gimsta ar miršta.

—o—

Kad Nėra Krūmokšnio

Byčiaus policistas, pamatęs visai nuogą vyrą prie savo drapanų stovintį, užgriovė: — Ei, tu! Ar nežinai, kad ant byčiaus nuogam vaikščioti užginta?

Nuogalis: — Žinau, kurgi nežinasi. Bet ką gi aš galiu daryti, kad čia nesiranda jokio krūmokšnio, į kurį įlindęs galėčiau apsirengt.

—o—

Vynu Negalimą Pasitikėt

Pobažnytinėj salėj ėjo Bingo popstanius. Prie vienos, jau keturnyomis akimis moteriškaitės, pribėgo jos nepilnametė dukrelė ir melindamosi tarė: — Mamyt, Džianas vedasi mane prie baro ir žada užfundyti vyno stikluoką, ar aš galiu gert?

Motina — Nežinau, dukrele... Jeigu Kūčios naktį vanduo persimaino į vyną, tai vynas gali persimainyti į pieną.

Dėdė Vincas

Nuodingoji gyvatė jam visai nebaisi, nes jis jau geras laikas draugaujasi su ja.

—o—

"Laimingi Šunimis Gimė!"

Vienas Austrijos gydytojas, Dr. Frederick Kubasta, skelbia, kad jis surado vaistus, kurių pagalba galima pašalinti šunų senatvę.

Jis sako, kad jis pagaminęs šerumą pagal tarybinio mokslininko A. Bogomoleco būdus.

Vienas 12 metų amžiaus šuo buvęs beveik aklas, pradėjo žilti, bet pagalba jo serumo jis visai sujaunėjęs, atgavęs regėjimą, net žili plaukai pranykę. Trytmentas trukęs 7 savaites.

Bet jo atradimas geras tik dėl šunų. Jis mano, kad bus galima atjauninti ir kitus gyvulius.

Jo trytmentas atsteigė audinių lankstumą, pagerino liaukų veikimą.

Atjauninti šunės nerodą jokių naujo senėjimo žymių.

Jei Norite Žinoti, Kas Tikrai Dedasi Pasaulį, Skaitykite Liaudies Balsą

Montrealo Lietuviai ir Liaudies Balso Sukaktis

Rašo J. Lesevičius

Dvidešimts metų laikotarpis, jei jis susiejamas su visuomeniniu gyvenimu, yra labai trumpas. Tačiau įvykiams einant su gyvenimu pirmyn, kartais ir per tokį trumpą laikotarpį galima atrasti tvirtų žymių, kurios pačios save neišvengiamai rekorduoja istorijoje. Tą pilnai galima pasakyti apie Kanados pažangiųjų lietuvių darbininkiškos dvasios laikraštį Liaudies Balsą, kuris šiais metais garbingai mini 20-ties metų sukaktį. Per tą palyginamai trumpą laikotarpį Liaudies Balsas, aukštai iškilęs šviesos ir tiesos žibintą, atliko milžinišką rolę tarp Kanados lietuvių. Niekas kitas nebūtų galėjęs atlikti to, ką atliko Liaudies Balsas (pradžioje ėjęs Darbininko Žodis), pakėlimui bendro kultūrinio susipratimo Kanados lietuviuose. Niekas kitas neatliko tiek, kiek atliko Liaudies Balsas išauklėjimui Kanados lietuvių politiniai ir klasiniai. Niekas kitas neatliko tiek, kiek Liaudies Balsas, Kanados lietuvių suorganizavimui į apšvietos organizacijas bei savitarpinės pagalbos draugijas. Niekas kitas neįsikišė tiek, kiek Liaudies Balsas, Kanados lietuviuose meilės žmoniui, priešingumo žmogūdiškiems karams, troškimo taikos pasaulyje. Niekas kitas neprišė tiek, kiek Liaudies Balsas, prie apvienijimo Kanados lietuvių, kad jie, nežūrint religinių bei pasaulinių pažvalgų skirtumo, jei ne dėl ko kito, tai kaip lietuviai, susiję nesibaždytų pirštais į akis, bet rastų brolišką pokalbį apie bendrus savo kasdieninius reikalus.

Tą ypatingai galima pasakyti apie Montrealo lietuvius. Čia didelė daugumoj, kaip individualiai, taip ir visos lietuvių draugijos, broliška tarp savęs sugyvena. O jei atsirado gaivalų, kurie vienur ar kitur bandė drumsti lietuvių vienybę, ardyti organizacijas, sėti neapykantą vieni prieš kitus, ten Liaudies Balsas atėjo į pagalbą, numaskuodamas vieningo sugyvenimo griovėjus, organizacijų priešus. Liaudies Balsas visur ir visada atidarė tiesias duris, nurodė kokių keliu eiti, kad išlaikyti tai, kas per ilgų metų pastangas atsiekta. Už tai Liaudies Balsas užsitarnavo Montrealo lietuvių simpatiją, jo įtekmė giliai įsišaknijo.

Nenuostabu, todėl, jei Montrealo lietuvių pažangiųjų visuomenė taip puikiai, nuosirdžiai ir ryžtingai remia laikraštį ne tik moraliai, bet

ir materialiai, bendradarbiauja raštais, visuomet platus tinklas veikia darbščiųjų vajininkų ir vajininkų ir visa eilė apie juos sukasi gerų talkininkų, ieško naujų prenumeratų, atnaujina senas, parenka aukų. Per dvidešimts metų, nuo pat laikraščio įsikūrimo iki dabar, Montrealo lietuviai, Liaudies Balso skaitytojai, rėmėjai ir simpatikai, nežūrint kliūčių, visada gražiai parėmė finansiniai. Už tai ir tik už tai Liaudies Balsas tvirtai, nesvyruojančiai išsilaikė, kad jį Montrealo lietuviai, kaip ir visos Kanados, palaiko savo aukomis.

Iš antros pusės, tačiau, Liaudies Balso įtekmė Montrealo lietuviuose ir jo rolė jų pirmynžangai bei vienybei, aišku, išsiskyrė prieš pagiežą prieš laikraštį. Būdami mažoj grupelėj ir nepajėgdami jo diskredituoti, išrauti įtekmę iš pašakny, atskirti nuo žmonių, kad jie neskaitytų Liaudies Balso, griebėsi paskutiniausių priemonių — skūsti neteisingai valdžios organams, kenkti jam ekonominiai. Taip, pavyzdžiui, syki, skundėjų užsiūsta policija užplūdo metinį koncertą, kad suardyti koncertą. Bet nenusisekė. Policija, pasirodė, buvo neteisingai informuota. Išaiškinus dalykus, kad laikraštis legalus ir kad koncertas rengiamas jo paramai, išėjo ir koncertas įvyko. Už kiek laiko, 1947 m., skundėjai žinodami, kad su policija koncerto negali sušaukti, per įtekmę tūlų asmenų, ne lietuvių, paveikė į salės savininkus, kurie paskutinėmis valandomis prieš koncertą sulaužė pasirašytą kontraktą ir atsisakė salę išnuomoti. Tuo atveju, koncertas pasiruošė dieną neįvyko. Bet nepalaužė rengėjų ir skaitytojų bei simpatikų pasiryžimo koncertą atlikti. Jis įvyko už savaitės laiko kitoj salėje. Dainininkas iš JAV, kuris kelyje buvo sušauktas, atvyko ant šio koncerto. Koncertas buvo puikus savo programa, skaitlingas dalyviais ir pasekmingas — dar net daugiau — ekonomini parama laikraščiu.

Tuo tarpu prasidėjo nauja imigracija, pabėgusių iš Lietuvos — dypukų. Atvažiavo kai kurie iš jų su dar neišgavusiu iš galvos smetoninio režimo, papildytu hitlerinės Vokietijos, įtūžimu prieš bent kokią pažangesnę dvasią. Jų vadai, vos tik įkėlė koją Kanados žemėn, pradėjo ataką prieš Liaudies Balsą, žadėdami jį sunaikinti, paversti viską nieku, kas ei-

na su Liaudies Balso. 1950 m. vasarą suorganizavo gaujas smogikų, po priedanga "pikietavimo" kryžioikiškai užpuolė Liaudies Balso piktiniką, koliojo, keikė, užgaidinėjo pikniko dalyvius kaip tik jie įmanė. Ant galo įvykdė ir kraujo praliejimą, manydami, kad savo — seniesiems Montrealo lietuviams nepriprastu ir negirdėtu — brutališkumu išplėš iš jų Liaudies Balsą, privers juos vykdyti jų fašistinę valią. Bet išėjo priešingai. Liaudies Balso priešai, vyriausiai iš po Nepriklausomos Lietuvos pašogės, užsitraukė prieš save neapykantą ne tik Liaudies Balso skaitytojų ir simpatikų, bet visų Montrealo lietuvių. Patys savo veiksmais įrodė, kaip išsigimę, bet kokios doros ir žmoniškumo nu-

stoję sutvėrimai. O Liaudies Balso paliko dar didesniu idealu už žmoniškumą, už teisę gyventi, galvoti ir eiti keliu, koks žmogaus protui atrodo geriausias, už kultūringą gyvenimą, už pažangą ir virš visko — už taiką pasaulyje.

Todėl Montrealo ir paylinkės lietuvių, minėdami Liaudies Balso 20-ųjų metų gyvavimo sukaktį, su didesniu pasiryžimu, negu kada nors pirmiau, stengiasi šį jubiliejinį vajų pravesiti kuo sėkmingiausiai. Montrealo lietuvių pažangiųjų visuomenė visada buvo ir bus tampriai susirišusi su laikraščiu bendros darbininkiškos idėjos ryšiais, už šviesesnį rytojį, už taiką.

Lai gyvuoja Liaudies Balsas ir jo sklėdžiamos idėjos!

Kaip Eina Vajus

Vajininkai ir Rėmėjai Gražiai Atžymi LB Jubiliejų; Jau Du Rajonai Aukų Kvotas Išpildė

Liaudies Balso dvidešimt metų gyvavimo sukaktį, bene, visų gražiausiai atžymi tai mūsų vajininkai ir rėmėjai. Du pirmieji vajininkai B. Šalčiūnas, montrealietis, ir J. Valaitis, torontietis, nuo pat vėjus pradžios ir dabar garbingai lenktyniuoja. Per eitą savaitę Šalčiūnas buvo toli pralenkęs Valaitį, ir šią savaitę vėl atsiuntė didelį pluoštą atnaujintų prenumeratų ir \$30.00 surinktų aukų, bet Valaitis nenorėdamas pasiduoti garbingose lenktynėse, tai net Windsorą ir Detroitą pasiekė. Ten susiradęs gerų LB draugų ir rėmėjų ir tarp jų sau talkininkų, iš ten parvežė laikraščio paramai virš \$100 aukų, taipgi naujų ir atnaujintų prenumeratų ir tuomi visiškai pasivijo B. Šalčiūną.

Laikė praeitos savaitės vajininkų eiles papildė dar du nauji vajininkai. Jais yra J. Misevičius, vancouverietis, ir W. Savickas, windsorietis. Abudu prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir po gražią sumą aukų.

Iš seniau į vėjus veiklą stojusių vajininkų labai gražiai atsiliepė vajininkė A. B. iš Kearny, N. J., ir M. Deedas, Red Lake, Ont. Abudu prisiuntė naujų ir atnaujintų prenumeratų ir surinktų aukų. Taipgi vajininkas Hamiltonas padarė gražų žingsnį pirmyn.

Tarprajoninėse lenktynėse už laimėjimą LB Trofėjos pirmą vietą užėmė trečiasis rajonas; antras — antrą; pirmas — trečią ir ketvirtas — ketvirtą. Trečias ir antras rajonas aukų kvotas jau išpildė ir dabar darbuojasi, kad uždėjus reikiamą kaupą. Pirmas rajonas, montrealiečiai, taipgi artėja prie aukų kvotos išpildymo. Pakolkas dar vis tolokai atsilikęs

tai ketvirtas rajonas, bet ir iš ten pastaruoju laiku pagyvėjo atsiliepiamai.

Bendrai aukų kvotų išpildymas eina vidutiniai arba gerai, bet su naujų skaitytojų gavimu kiek atsilikta. Visus LB draugus prašome atkreipti daugiau dėmesio į naujų skaitytojų gavimą.

Su gruodžio 22 d. iš rajonų gauta:

Iš pirmo rajono 9 naujos prenumeratos ir \$579.75 aukų.

Iš antro rajono 14 naujų prenumeratų ir \$1,118.75 aukų.

Iš trečio rajono 3 naujos prenumeratos ir \$485.25 aukų.

Iš ketvirto rajono \$100.50 aukų.

Iš JAV 15 naujų prenumeratų ir \$440.95 aukų.

Iš Skotijos 2 naujos prenumeratos ir \$11.25 aukų.

Viso laike šio vėjus gauta 43 naujos prenumeratos ir \$2,736.45 aukų.

Vajininkai pagal punktus išsirikiaavę sekanciai:

- B. Šalčiūnas, Montreal, 8,478
- J. Valaitis, Toronto, 8,478
- Hamiltonas, 2,600
- Vajininkė, Kearny, 1,320
- A. S., Chicago, 1,200
- M. Vidruk, Winnipeg, 1,170
- M. Deedas, Red Lake, 840
- J. Karandzevičius, P.A., 800
- R. Niaura, Dedham, 570
- M. Alvinienė, San Fran., 508
- Senas Vincas, Gibston, 438
- J. Jaskėvičius, Worcest., 435
- Brooklynietis, 360
- J. Makarevičius, Vanc., 360
- J. Tunyla, Skotija, 333
- A. Diksonas, Winnipeg, 320
- A. Grinkus, Vancouver, 310
- J. Misevičius, Vancouv., 300
- W. Savickas, Windsor, 130

Ir 26 kiti vajininkai turinti po mažiau kaip 300 punktų, kurių skaičius laike praeitos savaitės nepasikeitė.

Vajus Pratešiamas Ligi Sausio 15 d.

Imant dėmesin LB reikalus, vėjus eiga ir vajininkų pagėdavimus, vėjus pratešiamas ligi sausio 15 d., o visi vėjus darbo rezultatai turi pasiekti LB raštine nevēliau sausio 17 d.

Visus vajininkus ir vėjus komitetus prašome dėti visas galimas pastangas kuo pasekmingiau užbaigti vajų ir suteikti kooperaciją, kad jo rezultatai laiku pasiektų LB raštine.

K. Kilikevičius

Atsiminimai

Štai jau 20 metų kaip mūsų organizatorius, vadovas, tarpininkas ir teisingų žinių teikėjas Liaudies Balsas eina... Rodos tik kelios dienos, kaip keletas Toronto draugų ir draugių pas Dabrovolskius, 706 Richmond St. W., diskusavo ir tarėsi laikraščio išleidimo reikalą.

Sunkios buvo dienos, tuščios kišenės, veik pusė mūsų buvome bedarbių eilėse ir visi vos baigę pradinės mokyklos tėvynėje, o kiti dar rusų kalboje, kaip kad aš pats — 1912 metais Pandelio miestelyje gaudavau dvi pamokas į savaitę, vieną skaityti, o kitą dainuoti lietuviškai. Bet ant egzaminų ir to nereikalavo. Viskas buvo iš rusų kalbos.

Aš buvau priešingas leidimui laikraščio prie tokių aplinkybių (mat kiškis bailus). Sakiau, draugai, kol gauname iš Jungtinių Valstijų Laisvę ir Vilni, nedraskykime eilių, laikykimės prie jų. Mat tuo laiku prie Kanados premjero Bennetto geležinės kurkos valdžios buvo daugiau trukdymų pažangiai spaudai, o ypač Kvebeko provincijoj. Bet draugai drąsiau žiūrėjo ir geriau matė ateitį, nenusigando sunkumų, sudėjo po keletą dolerių, su parama bei pritarimu Amerikos lietuvių, griebėsi už darbo ir įvykdė pasimojimą.

Šiandien rodo be jo negalima būtų apsieiti, jaustumės kaip be akių.

Keletas draugų jau Lietuvoje, kaip tai: Kiaušas, J. Cyžas; keletas šaltuose kapuose, kai P. Adomėlis, Ledas, Guoberis, Žilaitis. Kiti, apsenę, praturtėję, atšalo ir mažai bevertina visuomeninį veikimą. Kaip ir aš pats, išvykęs suduoti smūgi hitlerininkams, Anglijoje susiradau draugę Moniką Vasilauskaitę, apsivedžiau ir grįžau jau nebe vienas. Prisdėjo reumatizmas gautas kariuomenėje. Taip ir sustingau. O dar čia valdžia duoda \$8.50 į mėnesį. Ko daugiau reikia? Bet gėda mums visiems tokiems, kaip aš. Turėtume su šiomis sukaktuvėmis pajauėti. Rašykime iš darbaviečių, remkime materialiai, būkime vieningi ir ki-

M ves, gus! tis. turė rašy tote, kny istor tiem pirm minė tuon totū, ra p bias kia. Y. mas jas. sie t sa. i padi sąly kryj 20 n žvilg rinti elgt nepa Ja kad metū perš šy si kriz eivik vo i kuri apk aišk met kiai juo Žit kima krizj kiai rink ga. prie mes buvc Kan myn forn mes jėgo rime para kitų būti sam galir lygo kad istat dalir Apr pa li mos prig. mon no. (Pi gyva augc ji ir mas mok sėm: nima gyve

Žvilgterėjus Atgal

Rašo J. Yla

Minime 20 metų sukaktuves, kaip pradėjo eiti pažangus Kanados lietuvių laikraštis. Tiek laiko praėjus, rodos, turėtų būti daug medžiagos rašymui, bet taip nėra. Matote, laikraštis yra atvira knyga visiems. Laikraščio istorija žinoma visiems, ypač tiems, kurie skaito jį nuo pat pirmų numerių. Kita, neseniai minėjome 15 metų sukaktį ir tuomet nemažai rašėm. Kartoti, kas jau buvo rašyta, nėra prasmės. Bet tokias svarbias sukaktuves minint, reikia žvilgterėti atgal.

Yra sakoma, kad gyvenimas yra geriausias mokytojas. Jis moko žmones, kaip jie turi elgtis. Tai didelė tiesa. Mūsų laikraščio įkūrimą padiktavo reikalas, esamos sąlygos. Jos nustatė ir jo kryptį. Dabar, minėdami 20 metų sukaktį, mes galime žvilgterėti atgal ir persitikrinti, ar teisingai buvo pasielgta, ar geru keliu eita, ar nepadarėta klaidų.

Jau nesyki buvo sakytą, kad laikraštis atsirado tuo metu, kada Kanados žmonės pergyveno baisų skurdą ryšy su siaučiančiu ekonominiu kriziu. O mes, kaip nauji ateiviai, dar labiau kentėm. Buvo reikalas turėti laikraštį, kurio puslapiuose galėtume apkalbėti savo reikalus, išsiaiškinti uždavinius ir darbo metodus. Tuo pat metu smarkiai kilo fašizmas. Sykiu su juo ir karo payojus.

Žiūrėdami dabar į savo veikimą to didžiojo ekonominio krizio metu, mes galime aiškiai matyti, kad mūsų pasirinktoji kryptis buvo teisinga. Pažangieji elementai, prie kurių veikimo ir kovos mes savo veikimą derinome, buvo ta jėga, kuri pavarė Kanados istorijos ratą pirmyn ir davė žmonėms eilę reformų, kuriomis šiandien mes labai džiaugiamės. Tos jėgos dėka mes šiandien turime apdraudą nuo nedarbo, paramą vaikams ir daugelį kitų pagerinimų. Unijos tapo būtinu reikalu ir jau retas samdytojas dar mano, kad galima jų išvengti. Darbo sąlygos visur pasikeitė taip, kad jau galima pakęsti. Net įstatymai išleisti, kurie nors dalinai gelbsti darbininkams. Apmokamos atostogos tapo įprastu dalyku. Apmokamos šventės taipgi smarkiai prigyja. Toms visoms reformoms reikėjo nemažo aktyvumo. O jį davė pažangieji.

Pradžioje mūsų laikraščio gyvavimo fašizmo pavojus augo labai greitai. Pažangieji ir čia aiškino, kad fašizmas reiškia pavojų ne tik demokratinėms žmonių teisėms, bet ir taikai. Šis aiškinimas greitai pasitvirtino gyvenime. Dabar ja uaišku,

kad ta baisi skerdynė, toks baisus moralinis ir medžiaginis sužalojimas pasaulio, nebūtų įvykęs, jei buržuazinės demokratijos būtų paklausios Tarybų Sąjungos ir pažangiečių aplamai.

Dabar mes, kaip ir milijonai kitų, ir vėl kertamės su buržuazija ir jos agentais. Mes, kaip ir milijonai kitų, matome naujus taikos priešus, naujo karo kurstytojus. Buržuazija ir jos agentai bando vėl rodyti, kad pažangieji klaidingi. Bet pažangieji, kaip man atrodo, ir vėl teisingi.

Kas jau praėjo, aišku, nebesugrįš. Mes galime tik užrekoruoti, įsidėti į galvą, kad taip ir taip buvo ir matyti, ar mes gerai elgėmės. O kas liečia ateitį, čia jau visai kitas klausimas. Čia jau reikia tarti, ką daryti, kad ateitis būtų tokia, kokios mes pageidaujame.

Liaudies Balsas jums pasakoja kas savaitę, ką šiandien daryti, kad ateitis būtų tokia, kokios jūs norit. Jūs tą matote labai aiškiai. Čia aš norėčiau pažymėti tik tą, kad Liaudies Balso įspė-

jimų ir raginimų nepraleistumėte taip lengvai, kaip taip sau dalyką. Reikalas yra daug rimtesnis, negu kad atrodo. Taipgi turėkit domėj, kad mes, kaip dalis pažangios spaudos, niekad neperdėjome praityje. Visi perspėjimai buvo teisingi ir gyvenimo vėliau patvirtinti.

Dabar mes esame visi labiau suaugę, turime daugiau patyrimo. Turime 20 metų gyvenimo pamokas. Tad rimčiau žiūrėkime ir į tuos didžiuosius reikalus, kurie tiek pat liečia ir mus, kaip ir kitus. Taipgi turime suprasti, kad karo pavojus šiandien reiškia daug daugiau, negu praityje. Praityje karai vyko toli nuo Kanados. Dabar karas gali liesti ir mūsų šalį. Viena, keičiasi tarptautinė situacija. Kita, modernėja susisiekinimas, ginklai. Šiandien dideli toliai mažai ką bereiškia.

Dirbdami už taiką, už progresą, mes klaidos nepadarėm praityje, nepadarysime ir dabar. Šiandien mes nesijaučiame kalti, kad fašizmas ir karas nebuvo sulaukyti. Mes dirbome, kad to neįvyktų. Jeigu ateityje įvyktų karas, niekas negalėtų kaltinti mus, kad mes nieko neveikėm. Kalti būtų tie, kurie nieko neveikė arba veikė karo kurstytojų naudai.

Prisiminus Įkūrimo Dienas

Rašo P. Gutauskas

Nors jau praėjo geras glėbys metų, tačiau tur būt nei vienam anų laikų emigrantui neišdilo iš atminties 1926-1932 metų laikotarpis. Tas laikotarpis, ypatingai lietuviams, buvo netik ekonominio, bet ir dvasinio skurdo laikotarpis.

Tame laikotarpyje suplaukė į Kanadą šimtai tūkstančių emigrantų, jų tarpe keletas tūkstančių lietuvių. Winnipegas buvo pravažiavimo centru. Pro jį emigrantai vyko į vakarus, į Saskačevaną, į Albertą ir net į British Columbiją. Ant gelžkelio stotelių beveik kas dieną buvo galima susitikti lietuvių. Vieni dar keliavo į vakarus, kiti, negavę darbo, grįžo atgal. Pačiame Winnipege apsisotojo tarp 300-400 lietuvių, iš kurių dauguma patyrę darbo ofisų sienas, turėjo kraustyti vieni į miškus, kiti į įvairias kasyklas bei ant farmų.

Apsigyvenę Winnipege, radome labai mažą skaičių senesnio atvažiavimo lietuvių ir jų sutvertą mažytę Winnipego Lietuvių Pašalpinę Draugiją. Jokios kultūrinės organizacijos nebuvo. Laikraščių pasiskaityti galėjai gauti tik retkarčiais: pas K. Ginkų ir S. Paknį — Laisvę ir pas P. Jauniškį — Keleivį bei Naujienas.

Kad bent kiek sumažinus

dvasinį skurdą, 1927 metais, pažangesnių pastangomis, vadovaujant drg. K. Ginkui, buvo sutverta LLD 217-ta kuopa. Kiek vėliau, dešinesniųjų tapo suorganizuotas Kultūros Būrelis. Bet dauguma, ypatingai laisvesniųjų pažiūrų lietuvių, spietėsi apie LLD 217 kuopą, kurios susirinkimuose nauji Winnipego lietuviai ir pradėjo diskutuoti kultūrinius ir visuomeninius klausimus.

Tačiau, to neužteko. Troškimas platesnio žinojimo vertė winniepiečių pradėti galvoti apie išleidimą Kanados lietuvių laikraščio Winnipege, bet dėl įvairių trūkumų jiems tas nepavyko.

Bet štai, 1932 metais, vieną gražų rudens sekmadienį, LLD 217 kuopos susirinkime pranešama, kad Toronto pažangūs lietuvių jau pradėjo leisti lietuvišką laikraštį "Darbininkų Žodis". Čia parodomas ir pats laikraštis. Jis eina iš rankų į rankas. Nors ir labai mažiukas, bet jo turinys ir pats užvardinimas visiems patiko.

Tame pačiame susirinkime buvo išrinktas pranešimo komitetas. Rodos, tame pačiame susirinkime buvo išrinktas ir Trečio rajono komitetas. Rajono sekretorium buvo išrinktas vienas iš ener-

gingiausių draugų — J. Urbanavičius, kuris laikraščio reikalais išsiuntinėjo gerą glėbį atsisaukimų-laiškų. To pasekmės buvo gražios.

Draugas K. Ginkus (jau 11 metų kai miręs) tais laikais buvo pirmas ir geriausias to laikraščio vartininkas. Jis nepraleido nė vieno nepakalbinęs užsiprenumeruoti laikraštį bei paremti jį aukomis. Jam darbas gražiai sekėsi.

Rodas dar tebestovi man akyse, kaip jis kiekviename didesniame lietuvių susibūrimo būdavo stovi su laikraščiu po pažasčia, o apie jį būrys lietuvių. Na, ir diskusuoja laikraščio reikalus. K. Ginkus buvo ne tik geras organizatorius, bet kartu kaip tėvas Winnipego ir apylinkės bei pravažiuojantiems pro Winnipegą lietuviams.

Kitas iš senųjų laikraščio budavotojų Winnipege dar ir šiandien tebesidarbuoja, tai draugas S. Paknys.

Kaip Winnipege, taip ir kitose lietuvių kolonijose pirmieji laikraščio budavotojai buvo ir yra tie, kurie trokšta apšviestos, platesnio žinojimo. Daugumoje jie yra LLD nariai ir narės.

Pirmiau leistas "Darbininkų Žodis", dabar "Liaudies Balsas" mūs nesuvylė. Jis ištikimai mums tarnavo ir tarnauja, kaip žinių teikėjas, geras organizatorius ir švyturys, rodantis kelią į šviesesnę ateitį. Visi, kurie prie jo ir dėl jo dirbo ir tebedirba, užsitarnauja garbės vainiką.

Gi tiems, kurie dirbdami kultūrinį darbą pradeda nusiskųsti senatve, perdažnai skundžiasi nuovargiu, tai labai tinka Amerikos lietuvių rašytojo Seno Vinčo žodžiai: Ir ant lazdelės jau krutenams, Kas iškovota gink, budėk! Nors ir į kapą šaltą žengdams, Kovos vėliuko nepadėk!

Pasveikinimas

RED LAKE. — LLD 152 kuopos vardu sveikinu Liaudies Balsą su 20 metų sukaktuvėmis ir linkiu jam ilgiausių metų.

Jis per 20 metų nenuilstamai skelbė teisingas žinias ir jungė lietuvius dėl gražesnio ir laimingesnio rytojaus. Linkiu, kad jis tęstų tą darbą ir augtų skaitytojais.

Jo skaitytojais ir rėmėjais dėkingi Liaudies Balso štabui, redaktoriui J. Ylai, kaip seniausiam L. B. darbininkui, K. Kilikevičiui ir Z. Janauskui.

Su pasveikinimu prisijūčiu \$29.00 aukų. Tai dar ne viskas: Tęsiu darbą toliau.

Draugiškai,
M. Deedas,
Kuopos sekret.

Geriausios Kloties Liaudies Balsui

Sunku įsivaizduoti, kad Liaudies Balsui jau 20 metų. Veikiausiai nei vienas mes, kurdami laikraštį, nebuvome tikri, kad jis taip ilgai gyvuos ir taip sustiprės. Sąlygos, kuriose laikraštis gimė, buvo nepaprastai sunkios.

Tas faktas, kad Liaudies Balsas švenčia 20 metų sukaktį, kad jis dabar stovi ant dar tvirtesnių pamatų, aiškiai rodo, kad jis pasirinko teisingą kelią, kad jis buvo ir tebėra nepavarduojamas Kanados lietuvių organizatorius ir švietėjas.

Nuo savęs linkiu Liaudies Balsui geriausios kloties, geriausio pasisekimo pasibrėžtame darbe.

V. Strazevičius

Nuo Redakcijos: — Draugas V. Strazevičius yra vienas iš Liaudies Balso pirmakūno Darbininkų Žodžio kūrėjų ir budavotojų. Nekurį laiką jis buvo Liaudies Balso administratorium.

Nuo Sanfranciskiečių

Liaudies Balso Draugai ir Draugės:

Artinantis Liaudies Balso 20 metų sukaktis, mes San Francisco LLD 153 kuopa ir pavieniai rėmėjai ir simpatikai džiaugsmingai sveikiname savitraštį Liaudies Balsą ir sykiu siunčiame žiupsnelį aukų sustiprinimui laikraščio.

Mes giliai atjaučiame, kaip sunku išlaikyti ir platinti pažangų laikraštį, kuomet liudies priešai turi tokią galimą spaudą. Taipgi mes giliai įvertiname Liaudies Balso apšvietą, kurią skleidote sunkiai dirbdami per 20 metų Kanadoje ir užsienyje.

Kanados lietuviai turi laikyti sau už garbę turėdami tokį brangų laikraštį, kaip Liaudies Balsas, ir ant toliau dar daugiau darbuotis dėl jo išlaikymo, platinti jį, kad jis pasiektų šimteriopai daugiau lietuvių, suklaidintų buržuazijos propagandos.

Mes pasitikime Liaudies Balso leidėjais ir bendradarbiais, kad jie ir ateityje kovos prieš reakciją ir fašizmą, kurie stengiasi sukurti karą prieš tarybines respublikas, prieš liudies demokratijas, ir kurie smerkia taikos šalininkus, kovojančius prieš karą.

Mes pasižadame remti Liaudies Balsą finansiniais ir moraliais, kiek tik bus mums galima. Kuopa aukoja \$30.00 ir rėmėjai sudėjo \$16.75.

J. K. Alvinas
LLD 153 Kp. Sekret.

Kanados Lietuviai 20 Metų Su Savo Laikraščiu

Rašo K. Kilikevičius

Prieš 20 metų, tai yra, 1932 metais, rugsėjo mėnesį buvo išleistas pirmas Kanados lietuvių darbo žmonių laikraštis "Darbininkų Žodis". Kaip kiekvieno darbo pradžia, taip ir "Darbininko Žodžio" pirmieji žingsniai buvo sunkūs. Jo leidėjai neturėjo jokių moderniškesnių priemonių jo išleidimui. Raidės buvo renkamos rankomis. Spausdinamas primityve namų darbo medine spaustuve. Jo patalpos — gerų draugų leistas naudotis sklepas ar palėpinis kambarys. Dėl ekonominių trūkumų tiesiog badavo. Poros desėtkų gerų draugų torontiečių sudėtas po \$2.00 fondas vos nepajėgė užpirkti būtiniausias reikalingas medžiagas dėl išleidimo nors ir primityviausiu būdu laikraščio.

Laikraščio kūrėjų darbas, įskaitant spausdinimui mašinos budavotojo S. Andriūškevičiaus ir raidžių rinkėjo, spausdintojo ir kartu redaktoriaus J. Ylos, buvo atliekama be atlyginimo.

Laikraščio platinimas ir jo gyvybės išlaikymui ekonominės paramos sukėlimas irgi buvo sunkūs. Šiame sunkiame laikraščio išlaikymo darbe atėjo į talką Lietuvių Literatūros Draugijos nariai ir narės. Darbininkų Žodžio pirmame numeryje randame pirmus atsiliepimus. Iš Kapuskasing, Ont., per drg. W. Karosą (dabar torontietį) nuo 19 mėnų gauta \$5.12 aukų. Iš Winnipeg'o per buvusį puikų veikėją K. Ginkų (dabar jau mirusį) nuo 87 mėnų gauta \$24.90 aukų. Iš Red Lake, Ont., — nuo 16 mėnų \$13.00 aukų. Aukotojų pavardės ir aukų sumos yra liūdininkai apie gerų norų draugus ir drauges, kurie tuomet darbavosi ir rėmė laikraštį taip lygiai ir dabar darbuojasi ir remia.

Pirmas Kanados lietuvių laikraščio vėjus buvo praves tas 1933 m. nuo kovo 1 d. ligi gegužės 1 d. Vajuje dalyvavo jau beveik visų didesnių vietovių lietuviai. Vajaus rezultatai — gauta 158 naujos prenumeratos ir \$149.26 aukų. Šiandien tokiais vajaus darbo rezultatais niekas iš laikraščio draugų nesidžiaugtumė, bet tais sunkiais laikais "D. Ž." administracija pranešdama vajaus rezultatus rašė: "Mes tikimės, kad ir toliau darbuositės 'Darbininkų Žodžio' stiprinimui, kad su laiku padariusi jį savitiniu ir dvigubai didesniu". Kaip laikraščio leidėjų, taip ir jo budavotojų 4 rėmėjų viltys padidinti ir dažniau

išleisti buvo realizuotos. Kovo 1 d. 1934 m. buvo pradėtas leisti vietoj mėnesinio du kart į mėnesį pilno dydžio reguliarius laikraštis, o sausio 1 d. 1935 m. jau pradėta leisti savaitraščiu.

Savaitraščio išleidimui iškilo būtinas reikalas įsigyti atatinamą mašiną. Čia darbininkiško laikraščio draugai vėl atėjo talkon. 1935 metais rudenį buvo vestas vėjus už gavimą 290 naujų skaitytojų ir sukėlimą \$2,350.00 aukomis. Paskelbus vėjui uždavinį, nežūrint, kad siautė ekonominis krizis, bedarbė, daug mūsų laikraščio skaitytojų dirbo vergijos kempėse už 20 centų į dieną, kiti važinėjo prekiniais traukiniais ieškodami darbo ir tik maža dalis dalinai dirbo, bet nepabūgo didelių užsimojimų. Visi metėsi darban ir to rezultate buvo gauta 480 naujų skaitytojų ir sukelta \$3,288.06 aukomis. Tas lengvai neatsiėjo. Laikraščio vartininkai atklant tūkstančius rėmėjų, kurių didelė didžiūma negalėjo po daugiau kaip 5 ar 10 centų aukoti. Geriau dirbantieji gausiau aukojo. Man tada teko iš Montrealo prekinio traukinio "nujoti" pas sudburiečius. Jie kaip daugiau dirbantieji ant greityjų suruoštame parengimelyje nedidelis jų būrys sudėjo \$305.00 aukų. Grįžus į Montrealą ten laikraščio rėmėjai parengime sudėjo virš \$500, o darbantieji vartininkai penktukais, dešimtukais surinko kitus virš \$300 aukų. Tokiose sąlygose ir tik tokiu pasiaukojimu kūrėsi ir bujojo pirmas Kanados lietuvių darbo žmonių laikraštis.

Darbininkiško laikraščio bujovimas varė desperacijon reaktionierius ir jie 1936 metais visu smarkumu puolė laikraštį užvesdami prieš jį bylą. Bet ir čia nieko nelaimėję turėjo atsitraukti. Tada, be mažiausios pertraukos, 1936 m. lapkričio 26 d. buvo pradėtas išleisti laikraštis "Liaudies Balsas".

"Liaudies Balsas" gyvavimas visą laiką buvo ir yra tarpiai susirišęs su Kanados lietuvių gyvenimu ir jų kultūrine bei visuomenine veikla.

Dabar Kanados lietuvių pirmas ir darbininkiškas laikraštis įžengia į dvidešimt pirmus savo gyvavimo metus. Tie draugai ir draugės, kurie vienaip ar kitaip prisidėjome ar prisidedame prie darbininkiško laikraščio ugdymo ir išlaikymo, kuriame ne tik laikraščio gražią istoriją, bet ir patys savo gyvenimo istoriją puošiame kilnia

visuomenine veikla bei tos veiklos rėmimu. Mes minėdami Liaudies Balsą dvidešimties metų gyvavimo sukaktį lenkiame galvas gerbdami su mumis dirbusius, o dabar jau kapuose esančius mūsų draugus; kartu galime džiaugtis ir didžiūotis, kad mes galėjome ir galime tęsti kilnų laikraščio budavojimo ir išlaikymo darbą.

80 Metų Amžiaus Senelio Sveikinimas

Malonūs Draugai!

Čionai prisūnciu jums penkinę, tai yra prenumerata už Liaudies Balsą \$3.50 ir \$1.50 jūsų laikraščio 20 metų sukaktį. Nors maža auka, bet vis geriau, negu nieko, nes didesnės neišgalio. Nes ir aš, sulaukęs 80 metų, tai jau ne darbininkas, gyvenau tik iš jaunystės sutauptų, o žinote, kad darbininkas negalėjo jų daugiausia sutaupyti; o kai iš nieku: neateina, tai pinigas greitai eina pagal tokį visko pasiutušį brangumą.

Aš myliu jūsų laikraštuką, tai yra geras švietėjas lietuvių darbininkų klasės, ir aš linkiu, kad jis kuo ilgiausia pasilaikytų mūsų tarpe. Jis mano namus turės lankyti iki aš gyvas būsiu.

Taigi, linkiu jums draugai ko geriausių pasekmių jūsų šiame jubiliejuje.

Su geriausiais jums linkėjimais pasilieku,

V. Ramanauskas
Minersville, Pa.

Nuo LLD 113 Kuopos ir Hamiltono Lietuvių

Lapkričio 6 dieną per Lietuvių Literatūros Draugijos susirinkimą, tarp kitų reikalų, buvo paliestas Liaudies Balsas 20 metų sukaktuvių reikalas. Buvo iškelta viršūn, kad jis per tuos dvidešimt metų pasišventusiai gynė mūsų reikalus. O pereito karo metu jis mobilizavo lietuvius kovai prieš fašizmą, kad demokratija laimėtų. Dabartiniu metu jis darbuojasi už taikos išlaikymą. Jo 20 metų istorija yra garbinga istorija.

Mes linksmi, kad turime tokį puikų laikraštį ir linkime jam ilgiausių metų. O šioms garbingoms 20 metų sukaktuvėms atžymėti paaukojame sekančiai:

LLD 113 kuopa	\$50.00
A. Petronis	25.00
K. Pampalas	15.00
J. Seinauskas	10.00
B. Kubilienė	5.00
F. Vaivila	5.00
F. Morkūnas	5.00
N. Garbatavičius	2.00
T. Lukša	1.00
Kartu susidaro	\$118.00.

Kuop. Koresp.

Liaudies Balsas Jubiliejaus Proga Pasveikinimai

Sveikiname Liaudies Balsą minint 20-ties metų jubiliejų ir linkime jam ir laikraščio darbininkams geriausios ateities Apšvietos darbe, už darbininkų klasės reikalus.

Ilgiausių metų LIAUDIES BALSUI!

LLD 137 ir 47 Kuopų Valdybos
Montreal, Que.

Sveikinam Liaudies Balsą su 20 metų sukaktuvėmis ir linkim jam geriausios kloties. Jo paramai aukojam \$5.

J. Kevėža
R. Klinga

Lietuvių Literatūros Draugijos 46 kuopa, Ottawa, Ontario, sveikina Liaudies Balsą su 20 metų sukaktuvėmis ir linki geriausio pasisekimo.

Jo paramai aukoja kuopa \$4.00, o pavieniai \$13.00.

M. Bielinis

Su šiuo prisūnciu \$20.00 čekį. Lai būna ant Liaudies Balsas 20 metų gimtadienio nuo manęs paties.

Linkiu daug kantrybės ir energijos šioj sunkioj kovojo.
Draugiškai,

S. Repšys

Draugai: Norwoodo, Mass., Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas sveikina Liaudies Balsą su 20 metų sukaktuvėmis ir aukoja \$5.00.

Draugiškai,

R. Njaura

Gerbiama Liaudies Balsas Administracija: Sveikinam Liaudies Balsą su 20 metų sukaktuvėmis ir linkim gyvuoti ilgiausius ilgiausius metus ir dirbti darbo žmonių labai taip, kaip iki šioliai kad dirbote.

Lai gyvuoja Liaudies Balsas ilgiausius metus!

Wm. Mazurkevičius
P. Shlekaitis

Scranton, Pa.

Brangūs Draugai:

Čia rasite čekį vertės \$11. Bus pasveikinimas Liaudies Balsas 20 metų sukaktuvių proga nuo LLD Oakland, Californijos, kuopos \$10.00 ir \$1 nuo U. Burdines.

Šį kartą nesuspėjau išrinkti už senas prenumeratas, bet tą padarysiu už keletos dienų. Tikiu gauti biski daugiau aukų irgi.

Draugiškai,

V. Taračkienė

San Leandro, Calif.

Brangūs Draugai:

LLD 21 kuopos susirinkimas nutarė pasveikinti Liaudies Balsą jo 20 metų sukaktuvių proga, paskiriant \$25.00 aukų, ką aš čia ir prisūnciu s udraugiškais linkėjimais.

K. Zala

Windsor, Ont.

Sveikinam Liaudies Balsą su

20 Metų Sukaktuvėmis

LLD Kanados Veikiantis Komitetas

Toronto, Ontario

Linkime Visiems Lietuvių Literatūros Draugijos
Nariams ir Pažangiems Lietuviams

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Lietuvių Literatūros Draugijos
Kanados Veikiantis Komitetas

Prieš nadoje 6-7 tūk kiam sl įmanon vienai s sąlygos per tris ninkų s turėjo tuvei, t iš namo u kinanti geresni tuojam linami. lietuvių

Be s kų žino nukent turėjo Kanado negaud sius.

Tuon dėjo ke vimo p

Tarp dieną e čius pa gali išk progres išleisti,

AI

41

Po Dvidešimt Metu

Prieš dvidešimt metų Kanadoje buvo priskaitoma 6-7 tūkstančiai lietuvių. Tokiam skaičiui esant, buvo neįmanoma leisti laikraštį nei vienai srovei. Bet gyvenimo sąlygos diktavo. Nedarbas per tris metus išsėmė darbininkų sutaupas. Daugelis nerūrėjo kuo įsigyti indų virtuvei, baltinių. Buvo mėtomi iš namų dėl negalėjimo nuomos užmokėti. Nepasitenkinantieji ir reikalaujantieji geresnių sąlygų buvo areštuojami, deportuojami ir kalinami. Tokių aukų buvo ir lietuvių tarpe.

Be spaudos negalima viską žinoti, kas kur ėdasi, kas nukentėjęs. Vilnis, Laisvė turėjo sunkumų. Nekuriose Kanados vietose skaitytojai negaudavo savaites, mėnesius.

Tuom laiku fašizmas pradėjo kelti galvą dėl užkariavimo pasaulio.

Tarp trijų galvų viena dieną draugas V. Strazevičius pasakė: "Jeigu lenkai gali išleisti laikraštį, tai mes progresyviai lietuviai turime išleisti, kad būtų kam vado-

vauti ir organizuoti Kanados lietuvius".

Prieš 20 metų gimė Darbininkų Žodis, dabartinio Liaudies Balso pirmtakūnas. Nei Darbininkų Žodis, nei Liaudies Balsas nenukrypo nuo pasirinktos užduoties — ginti darbo žmonių reikalus, organizuoti juos ir šviesti.

Nežiūrint sunkumų ir trukdymų, laikraštis išsilaukė 20 metų, nuolatos lankydamas savo skaitytojus. Iš pirmųjų rėmėjų keletas jau išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, keletas pasitraukė į užpečkį laukti karsto lentos. Laikraštis, tačiau, nesumenkėjo, nesulpnėjo. Po dvidešimt metų laikraštis turi didesnę ir platesnę paramą. Laikraštis taip pat pasidarė dar būtinesnis.

Pastaruoju laikotarpiu lietuvių skaičius Kanadoje padidėjo gal daugiau negu ant pusės. Dalis iš jų užsikrėtė hitlerizmu. Bet didžiama jau dabar keičia pažiūras į gyvenimą. Liaudies Balsas gali ir privalo būti jiems pagelbininku geriau pažinti Kanados gyvenimą, darbo žmonių interesus ir pasaulinę padėtį.

Daugelis iš dabartinių jo skaitytojų seniau buvo kitokio nusistatymo ir kitaip žiūrėjo į gyvenimą. Šiandien jie yra karščiausi rėmėjai.

Minint Liaudies Balso dvidešimt metų sukaktį, linkiu jam daug metų ir sekmingai lankyti darbo žmones ir vesti juos į šviesesnį ir laimingesnį gyvenimą, prie taikos. Taipgi linkiu geros ištermės tiems draugams, kurie dirba nenuilstamai.

A. Morkis

Sveikinimas

Gerbiama Liaudies Balso Administracija: Siunčiu perlaidą ant \$29.75 amerikoniškais. Kadangi dabar Amerikos pinigai pigesni, tai gausite Kanados pinigais \$28.26. Ant blankos surinkau \$21.25.

Nuo savęs sveikinu Liaudies Balso su 20 metų sukaktuvėmis ir linkiu daug sukaktių sulaukti.

V. Kirvela

Detroit, Mich.

(Nuo Redakcijos: Draugas V. Kirvela yra buvęs kanadietis. Jis ir persikėlęs į Ameriką neužmiršta kanadiečių laikraščio.)

Škotiečių Sveikinimas

Mes Škotijos Lietuvių Darbininkų Draugija sveikiname Liaudies Balso 20 metų sukaktuvėms ir linkime jam gyvuoti dar 100 metų ir vesti ir šviesti lietuvius darbininkus į laimingą ateitį, į mokslą, darbą ir pažangą.

O kad jis vestų dar aštresnę kovą su visokio plauko liaudies priešais, tai mes LDD-ja pasižadame visomis išgalėmis remti, kaip kad rėmėm, Liaudies Balso finansais, ir platinti jį.

Lai gyvuoja Liaudies Balsas lietuvių švietėjas.

LDD Komitetas:

J. M. Klastaitis
J. Naujalis
A. Sakalauskas

Sveikinimai LB Su Sukaktuvėmis

Gerbiama Liaudies Balso administracija: Cia rasite perlaidą vertės \$43.00. Tai sveikinimai Liaudies Balsui su 20 metų sukaktuvėmis.

Mūsų LLD 11 kuopa sveikina su \$5.00; jos nariai: M. Sukackienė su \$10.00; Lukas, Jaskevičius ir Skliutas po \$2.00; Deksnis su \$1.50; Pilly, Jusius, Norus, Trokimas, Kanapkis, Davidonis, F. Petkunas, Cook, Bozuckas, J. Petkus, Bocevičius, Kosulis, Karosas, L. Žalimas, Počasas, Žilinskas ir Vindziulis — po \$1.00.

J. Jaskevičius
Worcester, Mass.

Pasveikinimas Liaudies Balsui su Sukaktuvėmis

TORONTO. — Sveikinu brangų Liaudies Balso su 20 metų sukaktuvėmis ir linkiu jam ilgiausių metų.

Gaila, kad nesu žurnaliste ir negaliu apskyt jo reikšmę gyvenime, kurią aš ir kiti patyrėm. Būtų labai daug malonių prisiminimų. Pasakysiu tik tiek, kad per Liaudies Balso mes susipažinome su daug draugų ir draugių. Jis padėjo mums susispiesti į Bangos chorą, į kitas organizacijas ir tapti draugais ir draugėmis. Turėjome progą su Bangos choru pavažinėti po kitus miestus ir net Jungtines Valstijas. Visur mus priėmė kaip artimiausius gimines. Būti Liaudies Balso šeimoje visuomet buvo malonu ir smagu.

Liaudies Balsas ne tik suvedė mus visus į gražią draugišką šeimą, bet visuomet informavo mus, kas ėdasi tarp lietuvių, kas apsigėda, kas susilaukia daugiau šeimų, kas miršta. Jis teikė mums žinias iš darbo žmonių judėjimo. Jis mobilizavo mus veikimui ir kovai už demokratiją, prieš karą.

Gruodžio 6 dieną per 20 metų paminėjimą teko matyti labai daug žmonių, kuriuos sutraukė į pasilinksminimą Liaudies Balsas. Kokia graži, kokio draugiška šeima. Daugelis apsigėdė, augina šeimą, bet ant Liaudies Balso parėngimo atėjo.

Būtų galima prirašyti labai daug, bet neturiu gabumų tam. Baigdama norėčiau tik paraginti nuo savęs tuos, kurie dar neskaito Liaudies Balso, nieko nelaukiant pra-

dėti skaityti. Eidami su Liaudies Balsu jūs tapsite nariais draugystės, kurioje labai malonu būti. Tuom pat sykiu jūs kas savaitę gausite gerų pasiskaitymų, informacijų.

Dar kartą: ilgiausių metų Liaudies Balsui ir jo štabui.

Z. Jakavičienė

Pasveikinimas

Liaudies Balso 20 metų sukakties proga, mes sveikiname Liaudies Balso personalą, tai yra redaktorius ir administraciją, ir visus bendradarbius ir skaitytojus, kad jie galėjo išlaikyti laikraštį 20 metų — darbo žmonių laikraštį.

Per tuos 20 metų sutikote daug visokių priešų, kurie kenkė Liaudies Balsui, norėdami jį sužlugdyti. Sutikote daug visokių skerspinių ir finansinių trūkumų.

Katalikų, tautininkų ir socialistų srovėms, kurios puola mūsų pažangią spaudą, atėjo į pagalbą ir dipukai, kurie irgi pridarė nemažai žalos. Dabar nekurie jau susiprato, kad jie atėjo į talką savo priešams, darydami skriaudas pažangiajai lietuvių darbininkų spaudai. Tūli jų apsiraminu, nekurie jau skaito Liaudies Balso arba bendradarbiauja.

Garbė Kanados pažangiems lietuviams, kad jie atsilaukė prieš visas audras net 20 metų leidami darbo žmonių laikraštį.

LLD 6 kuopa su pasveikinimu siunčia \$13.00 aukų.
Geo. Shimaitis
Montello, Mass.

Greetings From

Sunshine Bread Co. Ltd.

HAMILTON, ONTARIO

(Ed. Skinulis)

Compliments

All Necessities Concerning Banquets, Weddings, Christenings and Social Affairs Are Gladly Served By

JOSEPH PANKOWSKI

Business — EM. 4-2131
Res. New Toronto — 1058 M

Congratulations to Liaudies Balsas

On Their 20th Anniversary

AMOS VIPOND

INSURANCE

Life, Fire, Automobile, Burglary, etc.

41 Indian Trail Junction 2875
Toronto

Sveikinam Liaudies Balso su

20 Metų Sukaktuvėmis

Ištvermingai ir Nuoširdžiai Tarnaujanti

Kanados Lietuviams

Kanados Lietuvių Nacionalis Komitetas

Sveikinam Liaudies Balso su

20 Metų Sukaktuvėmis

LLD 162 Kuopa

Toronto, Ontario

Mūsų Kelias

Rašo Z. Janauskas

Kalbėti apie kieno nors jubiliejų, reiškia kalbėti apie gyvenimą. Kalbant apie Liaudies Balso jubiliejų, mes sykiu kalbame apie visų pažangiųjų lietuvių gyvenimo jubiliejų. O žvilgtelėję į praeitį mes pamatysime, kad tas mūsų gyvenimas Kanadoje buvo labai įvairus, įdomus ir gražus. Garžus ne todėl, kad jis būtų buvęs lengvas, pasitūrintis gyvenimas. Iš to atžvilgio jis buvo begalo nykus ir sunkus. Bet jis buvo įdomus ir gražus todėl, kad jis buvo pilnas veiklos ir kūrybos; kad prabėgusių metų laikotarpyje mes, pažangūs lietuviai, pasitarnavome pažangai ir visuomenės labui. Tuo labiau jis gražus, kad tokio jo yra ir dabar.

Dauguma iš mūsų šią šalį atvykome be politinio išsilavinimo. Gal todėl, kad daugumai iš mūsų Lietuvoje mažiau teko patirti išnaudojimo, ar todėl, kad buvome jaunesni ir mažiau pažinome gyvenimą, — vykdamieji Kanadą atsivežėme nemažai svajonių. Bet čia jos greitai išgaravo, atsimušios į gyvenimo tikrovę. Iš pirmųjų dienų Kanadoje, mes labai skaudžiai ir ryškiai visi pajutome, kad gyvenimas, — tai kova už būvį. Žiauri ir sunki kova už būvį.

Čia mes pamatėm, kad vieni valdo visus turtus ir žmones; kiti jiems tarnauja, o tretieji yra pirmųjų ir antrųjų pavergti ir išnaudojami. Aišku savaime, mes visi ateiviai patekome ne į aukštąsias, bet į pačią žemiausiąją kategoriją.

Taigi, klausimas kilo ir kyla, kokia ta kova už būvį turi būti, ir kokia ji dabar yra? Kokios, pagaliau, žmogaus yra užduotys? Būti plėšiku, sukčium, ar kilniu žmogumi?

Ar priimti esamasias gyvenimo sąlygas taip, kaip kunigija mokinia, — nusilenkti valdytojams ir likti amžinuoju vergu — vergu su dvasia ir kūnu; numoti ranka į viską ir likti gyvenimo audrų blaškoma skiedrele, — ar pakelti galvą, kaip pridera žmogui ir kovoti su visų pažangiųjų pasauliu už lygias žmogaus teises, kultūringą gyvenimą?

Be abejo, visi žmoniškieji jausmai ir supratimas suko į pastarąjį kelią.

Dabar, žinoma, labai lengva į tai atsakyti, kada 20 ar 25 metų gyvenimo kovos praėjo, klausimai ir atsakymai išryškėjo. Tačiau tikrosios gyvenimo prasmės supratimas neatėjo savaime iš dangaus. Į visas gyvenimo problemas atsakymą turėjo duoti pats gyvenimas. Paži-

rimas idėjų ir idealų, kurie nušviečia žmogui kelią į kultūringą ir laimingą ateitį. O čia reiškia studijavimą paties gyvenimo, tikrovės; tai reiškia pažinimą visuomenės reikalų: studijavimą socialės struktūros, marksizmo. Tai reiškia ieškojimą šviesos.

Ir čia tenka pareikšti širdingą padėką mūsų pradininkams. Amerikos pažangiųjų lietuvių visuomenė, o taipgi senieji kanadiečiai lietuviai, kurie posėliavo kilniausias žmogaus idėjas, kad jie tada atėjo su apšvieta mums, jaunesiems imigrantams, į pagalbą.

Bręstant visuomeniniam ir politiniam supratimui, neišvengiamai turėjo atsirasti ir išaugti tos pažangiųjų lietuvių organizacijos, kurios ir dabar veikia, menininkų veikimas, o taipgi ir pažangus lietuvių laikraštis, kuris galėtų teikti daugiau susipratimo, apšvietos, ir mums patarnauti. Mūsų, kanadiečių tarpe, juo buvo ir yra Liaudies Balsas. Ir už tai, kad jis nešė susipratimą ir apšvietą, taip nuoširdžiai ir ryžtingai jis buvo ir yra žmonių remiamas.

Kanados lietuviai, pasukę į progreso kelią, yra daug kuo pasitarnavę savo broliams ir seserims, likusiems Lietuvoje, jų kovoje prieš buvusį fašistinį Smetonos režimą, o karo metu bendroje kovoje už hitlerinų jėgų sudaužymą ir išvadavimą iš po hitlerinų okupantų Lietuvos. O jai išsivadavus, savo jėgomis prisidėjo gelbstinti užgydyti karo padarytas žaizdas. O dar labiau ir daugiau yra prisidėję už demokratinių teisių praplėtimą Kanadoje, už Kanados šviesesnę ateitį.

Dabar, pasaulinei reakcijai rengiantis naujam kartui, demokratinės žmonių teisės atsidadė į pavojų. Karo kursytojai, norėdami tapti absoliučiais viešpačiais, kad tokiu būdu laisvai, niekieno nekliudomi galėtų mestis į įvairias karines avantiūras, stengiasi panaikinti bei susiaurinti tas darbo žmonių teises, kurias jie išsikovoję.

Teisingas žmoniškumo supratimas, kaip ir ištikimybės supratimas, stengiamasi nuštelbti šmeižtų propaganda prieš taikos judėjimą ir demokratinių žmonių veikimą. Vietoj pagarbos žmogui, vėl keliamas tautinis bei rasinis žmonių niekinimas, neapykanta.

Kyla naujas ir didelis karo pavojus, kuris grūmoja sunaikinimu net visos civilizacijos.

Tokiai padėčiai esant, iškyla gyvybinis visų padorių

Tik Griuvėsius Laisvę Ras!

Senas Vincas

Bėga dienos begalinės —
Nauja seną gindama,
Kam liudėsi ant krūtinės,
Ar kam džiaugsmą nešdama.

Nesugrįš diena pirmoji,
Neprišauksi atgal jos;
Jei ir tave pasimojo,
Nesugrįši atgalios.

Ką diena nusigabeno,
Tas negrįš jau niekadoms;
Toks gamtos rėdas nuo seno,
Toks ir bus ant visados.

Kas šiandien jau atgyveno,
Rytoj diena išsives —
Stvėrus rėdą, kurs paseno,
Naują ryt diena atneš.

Ar dūks audros, užaus vėjas,
Ar Saulė šiltai kvėpuos,
Galingas dienų ginėjas
Nė sekundai nestuos.

Dienos keršto nepažįsta,
Kaip netur' nė atgailos —
Ar tai tvarką ar žmogystą,
Savu sietu išsijos.

Bėga diena paskui dieną,
Nesizvalgo atgailos —
Ką nespėjo pasiimt viena,
Tą antra diena iššiuos.

Kas šiandieną atgyveno,
Nematys ryto dienos.
Dienos savo tvarką gano
Be keršto, be atgailos.

Bėga dienos, verčias metai,
Tarsi banga prie bangos;
Sukasi kovų verpetai
Pakol priespauda gyvuos.

Bėga metai, verda kovos
Užu laisvę, prieš skriaudas.
Liaudis priespaudą sugriovus,
Jos griuvėsius laisvę ras!

MININT 20 METŲ SUKAKTUVĖS

Kad būtų galima suprasti, dėl ko mums Liaudies Balsas brangus, noriu grįžti mintim į tuos laikus, kada pasirodė pirmas Darbininkų Žodžio numeris.

1932 metais rudenį man su keliais lietuviais gavus darbą miškuose Kapuskasingo apylinkė, teko gerai susipažinti su to laiko darbininkų padėtimi miškuose. Reikėjo sunkiai dirbti prie popiermalkių kirtimo. Dirbom 12 valandų per dieną, 7 dienas į savaitę, o pinigų uždirbti ne-

buvo galima. Išdirbęs mėnesį laiko nuėjau raštinėn. Tenai buvo sykiu ir krautuvė. Buvo galima pirkintis visokių prekių, reikalingų miško darbininkams. Paprašiau poros kojinių, nes pradėjo šalti; o senos nebesilaikė ant kojų. Raštininkas, pažūrėjęs į knygą, sako: "Turite pinigų?" Atsakiau, kad neturiu, bet jau visas mėnuo dirbu, yra uždirbta nemažai pinigų. Jis, nusijuokęs, sako: "Sukirtai 35 korūsus, tai reiškia 35 doleriai. Už maistą atskaityta \$31.50, už įrankius 7 dole-

žmonių reikalas veikti už visa tai, kas yra kilnu ir žmonišką; darbuotis, kad demokratinės žmonių teisės liktų išsaugotos ir praplėstos, kad taika pasaulyje užviešpatuotų.

Už tuos kilniuosius siekius kova eina po visą pasaulį. Prie jos dedasi ir Liaudies Balsas su visais padoriais Kanados lietuviais.

O toji kova ir yra pats kilniausias žmogaus gyvenimo tikslas. Ji puošia mūsų gyvenimą ir padaro jį idomu, švarų ir gražų.

LONDONAS. — Šiaurinėj Anglijoj siautėjo didelės audros, kokių nematė nei seniausieji gyventojai. Audrose žuvo 8 žmonės.

riai, rūkymo paėmei už 3 dolerius. Tai reiškia, \$6.50 esi skolingas kompanijai. Todėl kojinių negaliu duoti, kol uždirbsi. Jeigu turi pinigų, gali nusipirkti."

Sugrįžęs į kempę tariausi su tautiečiais, ką daryti. Nutarėm, kad vienas eitų į miestą nupirkti, nes tenai per pusę pigiau. Miestas buvo netoli, tik 18 mylių nuo geležinkelio, 4 valandų kelionė. Bendrai visiems reikia 4 porų kojinių ir dar kitų mažmožių, galima sutaupyti 1 dolerį, perkant mieste. Todėl, sulaukus šeštadienio, iš ryto aš pasileidau į Kapuskasingą, kad sutaupius tą dolerį ant keturių lietuvių reikmenų.

Nors ėjimas buvo nepatogus, šlapias sniegas vėlėsi po kojų, vistiek po keturių valandų buvau jau krautuvėj, kur visokių šiltų rūbų pilna ir nebrangių, o man taip reikalingų, bet nebuvo užtektinai pinigų, reikėjo pasitenkinti viena pora kojinių dėl savęs.

Norėdamas pailsėti kokią valandą prieš eisiant į kempę, užėjau pas lietuvius, kurie gyveno miestuke ir dirbo popierio dirbtuvėj. Pasisveikinus ir atsisėdus, šeimininkė padavė man Darbininkų Žodžio 1 ir 2 numerius, į kuriuos žiūrint riedėjo džiaugsmo ašaros, kad ir mes, Kanados lietuviai, turime savo laikraštį ir dar darbininkiską, per kurį galėsime pasisakyti savo vargus kitiems ir sužinoti, kur randasi geresnės sąlygos; kur ir kaip eina kovos už būvio pagerinimą. Iš to džiaugsmo užmiršau savo nuovargį. Paprašęs šeimininkės, kad leistų parsinešti į kempę ir gaves sutikimą, net nieko nevalges išsikubinau atgal, kad parnešus naujieną draugams.

Kai pasiekiau kempę skambutis šaukė ant vakarienių, reiškia, buvo 6 valanda vakaro. Po vakarienės, susėdę ant lovos, visi keturi skaitėm su ašaromis akyse ir prisiekėm, kol gyvi būsim, būti nuolatiniais skaitytojais ir rėmėjais.

S. Zostautas

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti
Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius,
mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą
Pardavimui turime didelį pasirinkimą
Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS
(Lietuvis)
Atstovauju
A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE
855 College St. Tel. LO. 7152
Namų Adresas
213 KEELE ST. Tel. LY. 8707

Nr. 1
Ar
Arnaud Newsweek praleidęs t Konge, pačiu straips "Kodėl K Pažiūrėkin go "laimin Iš jo pat suzinome, 12,000,000 vietinių ir Santykiai t tųjų esą la kit, kad ak Vietiniai si nuo lauk visus aplar teresuoja Priešingai, kad tos r rankų niek "Sutaiky kumo su p tiška, nec kurią igy autoritetai šo jis. "Jie Ir jie man būdas tam nius neinf mingus". Nei vien jis, neleidž tevinės. sprunka, grįžti. Kon niu pasaul tus vienyk Lai gyvi sas. Sveiki jai ir rėn Balso 20 m
Li Linkim 913 I
Linkim Li 563 M 810 I

Ar Kongo Laimingas?

Rašo J. Yla

Arnaud de Borchgrave, Newsweek korespondentas, praleidęs tris savaites belgų Konge, parašė savo laikraščiui straipsnį ir užvardino jį: "Kodėl Kongo Laimingas". Pažiūrėkime, kodėl tas Kongo "laimingas".

Iš jo paties straipsnio mes sužinome, kad Konge gyvena 12,000,000 taip vadinamų vietinių ir 70,000 baltųjų. Santykiai tarp vietinių ir baltųjų esą labai geri. Nemanysit, kad abiejų lygūs.

Vietiniai mažai kuo skiriasi nuo laukinių, kalbant apie visus aplamai. Belgai nesinteresuoja jų pirmynžanga. Priešingai, jie viską daro, kad tos masės pigių darbo rankų nieko nesužinotų.

"Sutaikymas, primityvistikumo su progresu yra gigantiška, nedėkinga užduotis, kurią įgyvendinti Belgijos autoritetai nesiskubina," rašo jis. "Jie nori būti Konge. Ir jie mano, kad geriausias būdas tam yra laikyti vietinius neinformuotus, bet laimingus".

Nei vienas vietinis, rašo jis, neleidžiamas išvykti iš tėvynės. Jeigu kuris pasprunka, tai neleidžia jam grįžti. Kontaktas su išlaukiniu pasauliu, aiškina belgai,

tus vienykime.

Lai gyvuoja Liaudies Balsas. Sveikų visi jo skaitytojai ir rėmėjai su Liaudies Balso 20 metų sukaktuvėmis.

P. Kiškis

Vancouver, B. C.

duoda demoralizuojančias pasekmes.

Belgai taipgi neleidžia neturtingų baltųjų. Norint įvažiuoti į Kongo, reikia užstatyti \$1,000. Kas neturi tiek pinigų, to neleidžia visai.

Pietų Afrikos valdžia su Malanu priešakyje veikiausiai pasimokiusi iš belgų pradėjo skirstyti negrus nuo baltųjų. Belgai žiūri, kad vietiniai nesimaišytų su baltaisiais. Vietiniams jie neleidžia matyti meninių filmų. Jems rodomos daugiausiai dokumentalės filmos. Vietinių bruzdėjimas kitose kolonijose stropiai slepiamas nuo Kongo vietinių.

Vietiniams nevalia gerti stipresnius gėrimus. Jie turi pasitenkinti alumi ir paprastu vynu.

Nuo saulės nusileidimo iki patekėjimo nevalia negrams išėiti iš savo distrikto. Baltiesiems taipgi nevalia lankytis negrų distriktuose.

Vietiniai neprileidžia mums prie aukštesnio mokslo. Jeigu kurie išeina vidurinę mokyklą, tokie gali eiti į amato mokyklas. "Geriau turėti vieną gerą mechaniką, negu 100 graikiškų mokslininkų," sako belgai. Vietinių vaikus daugiausia mokina misijonieriai.

Tiktai 3,000,000 vietinių gal būti skaitomi kiek pažėngusiais. Likusieji 9,000,000 tebegyvena miškinų gyvenimu.

Belgų Kongo yra turtingas kraštas. Įdomu tas, kad ame-

Louisevillės katalikų klebonas Donat Baril, kurs kaltina Kvebeko provincialę policiją papildyme "socialio neteisingumo". Policija vieną streikierių persėvė, daugelį sumušė.

rikiečiai gražiai pasinaudoja Kongo mineralais. Katangoje iškasama 60 procentų viso pasaulio uranijaus, 75 procentai kobalto, 80 procentų industrinių deimantų, 10 procentų skardos ir 8 procentai vario.

Amerikiečiai gauna visą uranijų, pusę skardos, taipgi gerą dalį svarbių medžiagų.

Belgai už Kongo turtus gauna arti \$250,000,000 per metus. Vien tik už uranijų jie gauna \$40,000,000 per metus.

Konge yra visa eilė nemažų ir nuolat augančių miestų ir miestelių. Bet jie veik visi yra kompanijiniai miestai. Pavyzdžiui, Kalima, skardos kasyklų apylinkė, turi 11,000 mūrinių namų. Bet visas miestas priklauso kompanijai. Ta kompanija vien takšų sumoka per metus \$50,000,000. Po karo šėrininkam sumokėjo \$55,000,000.

Kompanijai priklauso 13,000 ketvirtainių mylių žemės. Ji samdo 18,000 juodųjų. Baltųjų kompanija nenori.

Kompanijos duoda darbininkams namus, maistą du kartus į dieną, prižiūri jų sveikatą ir primoka po \$30 į mėnesį.

Kongas tapo gera dirva dėl investmenčių. Belgai per metus laiko investdina arti \$70,000,000. Amerikiečiai yra investinę \$220,000,000. Bet belgai nelabai pageidauja amerikiečių. Bijo, kad jie neįsigalėtų.

Belgai baisiai bijo, kad komunistai nepasielktų tamsybėje laikomų masių. Belgai bauginasi, kad ir misijonieriai "buntavoja" negrus, ypač amerikiečiai. Jie sako, kad amerikiečiai nori padaryti iš Kongo kitą Indoneziją. Tada, matote, būtų lengviau konkuruotis su belgais.

Jeigu Kongo gyventojai pasektų Indonezijos pavyzdžiu, sako belgai, jų 50 metų darbas nueitų niekais.

Taip tai "laisvasis" pasaulis viešpatauja kolonijose. Taip tai jis rūpinasi vietinių laisve.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

W. Savickas, Windsor, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė \$11.00 surinktų aukų. Aukojo: Senas Dipukas \$5.00; J. Vertelka ir W. Savickas po \$2.00; A. Buzas ir Broliukas po \$1.00.

V. Strazevičius, Toronto, pridavė jubiliejinį pasveikinimą su \$5.00.

Z. Jakavičienė, Toronto, pridavė nuo savęs jubiliejinį pasveikinimą su \$10.00 aukų ir nuo Art Farm Products \$5.00.

Vajininkė A. B., Kearny, N. J., prisiuntė naują ir kelioliką atnaujintų prenumeratų su \$26.00 surinktų aukų. Aukojo: M. Klimas \$3.00; M. Duobinis \$2.00; L. Jonston, B. J., Ch. Balčiūnas, A. Rutkauskas, P. Kapeckas, K. Depsas, Z., Gilman, F. Videikis, J. Skiparas, Bevardis, J. Semenas, A. Zvegždas, V. Čepulis, V. Kazlauskas, J. Papartis, J. Žilinskas, Ignas, A., E. Stanciauskas ir M. Zolynas po \$1.00.

A. M. Doveikai, Hamilton, Ont., atsinaujino prenumeratą ir prisiuntė jubiliejinį pasveikinimą su \$25.00 aukų. Rochesterietis R., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Valaitis, Toronto, pridavė kelioliką atnaujintų prenumeratų, vieną naują ir \$90.00 surinktų aukų, kurių tarpe nuo jo talkininkės windsorietės Jul. Svirplienės \$23.00 surinktų aukų. Aukojo: Senas Dipukas \$25.00; Ch. Kerbelis \$12.00; P. Morkevičius \$7.00; Ch. Marcinkus, L. Svirplys, J. Vertelka ir A. Bernat po \$5.00; Z. Mažrimas, V. Baliūnas, J. Sadauskas, P. Karpavičius, Frenk ir J. Svirplys po \$2.00; V. Žilinskas, J. Vigan, P. Rudy, John, Emile B., L. Ba-

landis, J. Bartulis, J. Bartulis, A. Carrich, U. Andry, Onytė, E. Ragaišis, A. Seneczka ir J. Rubb po \$1.00; trys rėmėjai po 25-50 ct.

A. Galinaitis, Toronto, gražiai patalkininkavo prenumeratų atnaujinime.

J. Misevičius, Vancouver, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$26.00 surinktų aukų. Aukojo: K. Meškauskas \$10.00; J. Misevičius \$5.00; J. Miksis, R. Gavriliuk, A. Jasatis ir A. Šarbut po \$2.00; M. Gavricki, P. Borris ir K. Milevičius po \$1.00.

A. Maigis, Mimico, Ont., atsinaujino savo ir atnaujino kaip dovaną Brazilijos lietuviui LB prenumeratą.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė nuo vajininko B. Šalčiūno ir jo talkininkų didelį pluoštą atnaujintų prenumeratų ir \$30.00 surinktų aukų. Aukojo: K. Martinkus \$10.00; S. Leleckas (jau antru kart šiame vajuje), Marytė A., LB Skaitytojais, F. Bendžaitis, S. Balčiūnas, S. Ambrazevičius ir Dypukas po \$2.00; J. Jurkštas, Verdunietis, F. Kudzman, J. Pilkonis, K. J., ir John po \$1.00.

M. Deedas, Red Lake, Ont., prisiuntė dvi naujas prenumeratas kaip dovanas Brazilijos lietuviams, vieną atnaujintą ir \$5.00 surinktų aukų. Aukojo N. Pamialowski, M. Topics, J. Lisovski, W. Kotuba ir J. Pitura po \$1.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

F. Jasiunai, Timmins, Ont., \$2.00 ir V. Ramanauskas, Minersville, Pa., \$1.50.

Visiems pasidabavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū.

Administracija

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime mūsų kostumeriams ir visiems lietuviams

RICHARDSON DRUG STORE

913 Dundas St. W. — Toronto — WA. 9110

Linkime mūsų kostumeriams ir visiems lietuviams
Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

ART FARM PRODUCE

563 Queen St. W. - Toronto - WA. 5957

Merry Christmas and Happy New Year

**Central Meat Processing
& Marketing Co.**

810 Bathurst St.

Tel. OL. 2868

(Toronto)

Sveikinam Liaudies Balsą su
20 Metų Sukaktuvėmis

**Midway Meat Market
And Grocery**

186 O'BRIEN ST. — ATIKOKAN, ONT.
W. Smith ir T. Dauksha, savininkai

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Linkime Visiems Mūsų Klijujantiems

Mes turime Naujų Vaistų nuo galvos niežėjimo ir pleiskanų. 1 butelis \$1.25.

Garantuojame už pasekmes arba gražiname pinigus.
Siunčiame po visą Kanadą

Plaukų šukuosenos Specialistas

GOLDENBERG'S HAIRDRESSING

1138 Dundas St. W.

ME. 8117

Toronto

Montrealo žinios

Visos Katalikiškos Unijos Rengiasi Protesto Streikui

Veik 70 mylių nuo Montrealo, Louiseville miestelyje, apie 700 audinycios darbininkų randasi streiko lauke nuo kovo mėnesio 10 dienos. Ilgas streikas užsitęsė ne tiek dėl algų pakėlimo, kiek dėl unijinės darbininkams apsaugos, kurią darbdaviai užsispyrę atinfi. Darbininkus atstovauja ir streikui vadovauja katalikų sindikato unija.

Pora savačių atgal ten kas tai išspogdino kitos kompanijos. Ontarijos provincijos, naują autobusą, kuris buvo atvežtas pademonstruoti kaip naujas modelis. Kaltė puolė ant streikierių. Provinciale policija pasileido į darbą. Streikieriams susirinkus į savo salę taikiam susirinkimui, policijos pasiuntinys perskaitė jiems "Riot Act", po kurio bet koks susirinkimas skaitomas didžiausia kriminalyste, ir pareikalavo juos išsiskirstyti. Streikieriams atsisakius išsiskirstyti, policija paleido darban visus savo įrankius, įskaitant ir kulkas. To pasekoje penki darbininkai buvo sužeisti sunkiai, kad reikėjo ligoninės pagalbos, vienas iš jų peršautas per smakrą

kaklan. Kulka išimta operacijos keliu. 25 streikieriai areštuoti.

Prieš tokį žiaurų policijos terorą, visos katalikų sindikato unijos Kvebeko provincijoje, kurios afiliavusios į Canadian and Catholic Confederation of Labor ir turi apie 100,000 narių, stipriai kalba už skelbimą generalio streiko protestui prieš policijos terorizavimą streikierių. Šių unijų vyriausias vadovaujamas komitetas, šiuos žodžius rašant, oficialiai dar nepaskelbė streiko, kol galutiną tarimą padarys visuotiname savo susirinkime netolimoje ateityje. Tuo tarpu suteikė teisę ir pataria atskiriems lokalsams ir unijoms savu noru skelbti sau nusi-statytu laiku darbo sustojimą išreiškimui protesto.

Policijos žiaurumu, kuris turi "palaiminimą" provinciale Duplessio valdžios, jaučiamas organizuotų darbininkų ir abelnai žmonių didelis pasipiktinimas visoj provincijoje.

Transportacijos Darbininkai Pasirinko Vieną Uniją

Transportacijos darbininkai, gatvėkarių ir autobusų vairuotojai ir konduktorai,

per ilgą laiką buvo pasidalinę į dvi unijas. Gatvėkarių darbininkai priklausė prie gelžkelių brolijos, o autobusų darbininkai prie kanda-diškos autobusų vairuotojų asociacijos. Kvebeko Darbo Santykių Komisija gruodžio 12 d. pravedė slaptus balsavimus abiejų unijų, prie kurios jie nori priklausyti. Darbininkai pasirinko 2,272 balsais prieš 654, kad jie nori priklausyti prie Canadian Brotherhood of Railway Employees and other Transport Workers (CIO-CCL) unijos.

MTC Užtraukė \$10,000,000 Paskolą

The Montreal Transportation Commission, kuri dabar valdo miesto susisiekimo priemones, užtraukė sau paskolą \$18,000,000. Sulyg įstatymų miestas garantuoja už paskolą. Paskola užtraukta 20-čiai metų, 4½% palūkanų. Skolinti pinigai bus sunaudoti sekantiems reikalams: \$11,300,000 atmokėjimui Komisijos išleistų bonų, kurie baigiasi sausio 1 d.; \$4,200,000 išlyginti bankų skolas, kurias komisija buvo užsitraukusi; ir \$2,500,000 pagerinimui tra - autobusų cirkuliavimo tinklo.

Pinigus paskolino Savard, Hodgson and Co. Inc., of Montreal, ir Shields and Co. of New York.

Lankėsi Montreale

Henris Jakavičius iš Toronto čia buvo kelioms dienoms atvykęs unijos reikalais ir buvo apsistojęs ir svečiavosi liuoslaikiu pas Liudą ir Petrę Kisielius.

Janė Novelen-Petronytė, kuri prieš virš mėnesį laiko ištekėjo už amerikiečio ir ten išvažiavusi gyventi, buvo atvykusi pas tėvus svečiuose ir susitvarkius savo reikalus dėl išvažiavimo ten visiškam apsigyvenimui, išvyko atgal.

Dar Viena Lietuvaitė Gabi Mokinė

Dulia Pilkonytė lankė aukštesniąją mokyklą ir mokosi trečioje klasėje. Kaip gabi mokinė savo klasėje išėjo pirmoji ir gavo dviems metams stipendiją tęsti mokslą.

Serga

V. Kmieliauskienė, kurios visas laikas sveikata ne per geriausia, nuo lapkričio mėnesio susirgusi gana sunkiai. Gydytojo priežiūroje gydosi namie.

Mirė

Gruodžio 13 d. mirė Uršulė Kisielienė (Linartaitė), sulaukusi 51 metų amžiaus. Kilusi iš Lietuvos, Speniškių k., Keturvalakio val., Vilkaviškio apskr. Į Kanadą atvyko prieš 20 metų. Paliko nuliūdime vyrą Bolesių, dukterį

Aldoną ir sūnų Justiną (abu vaikai vedę). Palaidota per Aušros Vartų Bažnyčia, Cote des Neiges kapinėse.

Velionė buvo malonaus būdo moteris ir sugyveno su visais žmopėmis gerai. Kiek teko girdėti, ji gana draugiškai atsinešė linkui naujai atvykusių lietuvių. Bet jų mažai ją aplankė šermentyse, juo mažiau laidotuvėse.

Tą pačią dieną taipgi mirė Leonardas Kreivys, sulaukęs 68 metų amžiaus, palikdamas nuliūdime du sūnu, Leonardą ir Antaną, ir vieną dukterį, Mary. Palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčia, Cote des Neiges kapinėse.

Nominuota MLSDP Draugijos Valdyba

MONTREAL. — Gruodžio 14 d. Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugijos narių reguliariame mėnesiniame susirinkime nominavo kandidatus į valdybą 1953 metams:

Į pirmininkus: Antanas Janušis ir Juozas Petrauskas.

Kiti visi, nesant oponentų, savo pareigose nominuoti ir vienbalsiai išrinkti: vice-pirmininkas, Juozas Adakauskas; protokolų sekretorius, Jonas Brankis; išdiminkas, Stasys Virbalas; finansų sekretorius, Jurgis Pelakauskas.

Valdybos nariais irgi nominuoti ir vienbalsiai išrinkti: Jonas Vilkelis ir Jonas Telėnis.

Pasilieka balsuoti tik už pirmininkus. Balsavimai į

Owen Lattimore, buvęs Jungtinių Valstijų valstybės departamento patarėju, Čiang Kai-šeko patarėju, Tolimųjų Rytų ekspertu, o dabar profesorius Johns Hopkins universitete Baltimorėj, kurį reaktoriai būtinai nori nukryžiuoti. Jie dabar kaltina, kad jis neteisingai liudijęs senatiniame komitete. Jam metami 7 kaltinimai.

Protestuoja Prieš Išnuomavimą Bazės

TORONTO. — Tim Buck, Darbo Progresyvės Partijos lyderis, pasiuntė Kanados vyriausybei protestą prieš išnuomavimą 10 ketvirtainių mylių ploto prie Goose Bay Labradore, ant 20 metų.

Jis nurodo, kad Amerikos karo departamentas ketina statyti tenai vieną iš didžiausių bombierių bazių.

vyks metiniame draugijos susirinkime, sausio mėn. 11 d., 1953 m.

Girdėjęs

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

WINDSOR Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679
VERDUN, QUE.

Atsiradimas Draugijos

Mūsų senol buvo social Tiktai sykiu bandoj, jie gal to ir apsigint priešų apie j čiu tigrų ir t. mas, ir sąlyg kova už egzist vo išlaikyti kolektyvą — menę.

Tuo tarpu gamtos, kur išsivystymu bu — su kiel ėjo pirmyn gaus akimatis do naujus, ik dalykus gamt

Iš kitos pr mas darbo iš žmones prie d nybės. Pavyz nės pagalbos kimo buvo v aiškesni, rodė jimas vienas sykiu buvo n vienam indivi Trumpai, l macijos, žmc tokio taško, k kalą sakyti kitam.

Reikalas patenkinimui čiusi bezdžior niškai, bet keitėsi ir t laipsniškai skiemeni po

Idomu paž gelis gyvulių šaukti, daryt sus. Tokie s dai, užtektini nebepatenkin žmonių. Prie dėti gestai ir da, per tūl darbas ir soc pasidarė da: kalba taipgi Pirmiau d kalba buvo a niškai trans džionės smeg smegenis. Jo desnėmis ir g vystymas sn pusės, pagre jutimo, kur smegenys. mas galvoti, Tas davė nau tymuisi darb procesas ni nuo išsiskyrė bezdžioniu.

"Rasi šim metų — kas kia žemės is sekunda žmc — praėjo pi nių draugija džiūs taipioja kaimenės", "Bet vistiek, sirado. Ir k me žmonių

ŽMOGAUS KILMĖ

Rašo M. Plisetsky

Atsiradimas Žmonių Draugijos

Mūsų senoliai, beždžionės, buvo socialiniai gyvuliai. Tiksliai sykiu, primityviškoj bandoj, jie galėjo gauti maisto ir apsiginti nuo atkaklių priešų apie juos: aštriadangių tigrų ir t.t. Pats gyvenimas, ir sąlygos, kuriose ėjo kova už egzistenciją, reikalavo išlaikyti šį primityvišką kolektyvą — bandą ar kaimenę.

Tuo tarpu, apgalėjimas gamtos, kuris prasidėjo su išsivystymu rankų, su darbu — su kiekvienu žingsniu ėjo pirmyn ir plėtėsi žmogaus akimatis. Žmonės surado naujus, iki tol nežinotus, dalykus gamtoje.

Iš kitos pusės, išsivystymas darbo iš reikalo vertė žmones prie dar didesnės vienybės. Pavyzdžiai savitarpiinės pagalbos ir bendro veikimo buvo vis dažnesni ir aiškesni, rodė, kad šis padėjimas vienas kitam ir darbas sykiu buvo naudingas kiekvienam individualui.

Trumpai, laike savo formacijos, žmonės atėjo prie tokio taško, kad jie jautė reikalą sakyti ką nors vienas kitam.

Reikalas sukūrė organą patenkinimui jo: neišsivystę beždžionės gerklė laipsniškai, bet nesustojančiai, keitėsi ir burnos organai laipsniškai išmoko ištartį skiemenių po kito.

Idomu pažymėti, kad daugelis gyvulių net dabar gali šaukti, daryti išpėjimo garsus. Tokie susizinojimo būdai, užtektinai dėl beždžionių, neapatenkino besivystančių žmonių. Prie garsų buvo pridėti gestai ir mimika. Ir kada, per tūkstančius metų, darbas ir socialis gyvenimas pasidarė dar sudėtingesni, kalba taipgi prasiplėtė.

Pirmiau darbas, o paskui kalba buvo akstintojais laipsniškai transformacijai beždžionės smegenų į žmogaus smegenis. Jos darėsi vis didesnėmis ir geresnėmis. Išsivystymas smegenų, iš kitos pusės, pagreitino vystymąsi jutimo, kurį kontroliuoja smegenys. Atsirado galėjimas galvoti, daryti išvadas. Tas davė naują akstiną vystymuisi darbo ir kalbos. Šis procesas niekad nesustojo nuo išsiskyrimo žmogaus iš beždžionių.

"Rasi šimtai tūkstančių metų — kas nedaugiau reikiama Žemės istorijoje kaip kad sekunda žmogaus gyvenime — praėjo pirma, negu žmonių draugija iškilo iš po medžių lapiojančių, beždžionių kaimenės", rašė Engelsas, "Bet vistiek, galų gale ji atsirado. Ir kame mes randame žmonių draugijos cha-

rakteringus požymius, kurie skiriasi nuo beždžionių kaimenės? Darbe."

Pasigaminimas ir naudojimas įrankių priverčia gamtą tarnauti žmogui.

Nesvarbu, kaip menki buvo beždžioniško žmogaus įrankiai, nesvarbu, kaip silpnai jie buvo kovoje su gamta, jie greitai buvo pritaikyti ir sukūrė paprastą, bet jau žmonišką kolektyvą, sujungtą bendro darbo, bendros kovos su gamta.

Tiktai pasakose senoviškas žmogaus gyvenimas vaizduojamas tam tikros rūšies dangišku gyvenimu. "Keistas pasakojimas, kad primityvis

žmogus gavo savo reikmenas kaip dovanas iš gamtos", rašė Leninas. "Niekad nebuvo auksinio amžiaus praeityje, primityvus žmogus buvo visai prispaustas sunkumų, kurie siėgė jį kovoje su gamta".

Laikui bėgant, žmogus ne tik pagerino savo įrankių gamybą, bet taipgi išmoko naudoti ugnį ir prisipratinti gyvulius. Žmonių kaimenė pradėjo medžioti ir žuvausti. Pasirodė pasidalinimas darbu. Vieni medžiojo, kiti saugojo vietas, tretį rinko vaisius ir žalumynus. Daug tūkstančių metų praėjus, prisidėjo agrikultūra, verpimas, metalo išdirbystė, puodų gamyba ir laivų statyba. Kartu su amatu ir industrija, atsirado ir menas su mokslu. Iš genčių atsirado tautos ir valstybės.

KAS YRA ALKOHOLIZMAS?

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius

Yra tai perdidelio girtavimo pasėka. Yra tai pragaištinga alkoholinių gėralų intaka į žmogaus organizmą. Kai žmogus, nuolat alkoholinius gėralus vartodamas, užnuodija jais visą savo organizmą ir sugadina, sudaroko savo organus ir liaukas, tai tokia būklė ir vadinama alkoholizmu, o tokio igudusio alkoholizmo aukas vadina ma olkoholikais.

Alkoholiniai svaigalai gana dažnai vartojama dėlai ypatingo nervų palinkimo, dėl tam tikros rūšies neurozo, įgauto paveldėjimo keliu — įgimto neurozo. Mažiausiai bent pusė girtuoklių serga tam tikra nervų liga, pirma negu prisipratina prie girtavimo. Jų nervai esti nesveiki, turi liguisto patraukimo prie spiritinių akstintojų.

Girtuoklystė labai sena ir labai išsisknijusi civilizacijos liga. Vyną ir alų gerokai vartodavo senovės civilizuo tieji egiptiečiai, kokie 7-8 tūkstančiai metų atgal. Senovėje kultūringieji graikai savo tikyboje, mitologijoje tu-

rėjo net ir tam tyčia dievų — girtavimo globėjų. Graikai ilgainiai jau buvo nebe juokais susirūpinę tuo girtuoju klausimu: jie stengėsi surasti priežastis ir būdus girtuoklybei pašalinti. Tačiau čia daug kliudė išgyvenusi tuomet nuomonė, būk vynas pakelia žmogui estetiinius jausmus, akstina protavimą ir suteikia jam dieviškumo pažinimą. . .

Laikui bėgant, girtuokliavimas taip visur išsiplatino, kad pradėjo grėsti rimtu pavojumi ištisoms tautomis. Jis pavirto dažniausia tautine nuodėme. Gydytojai pripažino girtuoklystę esant liga, išgydoma liga, ir tam tikslui tapo įsteigta daugybė įstatymų, patvarkymų ir taisyklių. Tapo atidaryta kurortai alkoholikams gydyti, išleista žurnalai, kur gvildinama tie opūs klausimai, aiškinama, jog alkoholikas dažniausia yra nervų ligos auka, auka tam tikro aiškaus neurozo.

Alkoholis yra galingas abelno išsigimimo — degeneracijos šaltinis. Nuo spir-

inių gėrimų prasideda daugybė visokių suirimų, liguistumų ir rimto proto ir kūno ligų, kurios, deja, atsiliepiant ir į vaikus ir vaikų vaikus. Tuo būdu girtuokliavimas silpnina ir darbo būsimas gentkartes ir tęsia pasikui save ir sunkią liguisto paveldėjimo virvę.

Užėjus Amerikoje tai klaidiniai girtajai blaiivybei — prohibicijai, alkoholizmas įgijo dar tvirtesnių spalvų. Šmugeliavimai, mūnšainieraviimai, būtlegeriavimai žydėte žydi, knibžda ne tik palėpėse, bet ir viešose įstaigose. Prohibicija virsta pelningu, dideliu bizniu. Alkoholikų skaičius žymiai padidėjo. Nuo visai gaminamų ir taip vadinamų "importuotų" gėralų daug sparčiau plečiasi bendras išsigimimas. Žmonės nuodijasi, apanka, virsta pamišėliais, gauna pavojingų ligų, miršta. Ligoninės pripildytos pavojingais alkoholizmo ligoniais. Žymiai padidėjo liguistumas ir marumas alkoholikų tarpe. Palinkimas gerti be saiko, gerti - nusigerti net iki sąmonės nustoimo išsiplatino stačiai neapsakomai. Šiuo žvilgsniu Amerikoje nematyt bent ir tokio nuosai kumo, kokio prisilaikoma Europoje. Ir nuo tokio perdidelio gėralų vartojimo alkoholikai labai dažnai apserga plaučių įdegimu, apserga sunkiai, pavojingai, mirtinai. Ir sunku tada pasveikti, kai visas organizmas puzrų pavirtęs! Apsiginamosios jo jėgos išsemtos, išsunktos; organai nusidėvėję, nuvytę, sudegę nuo alkoholinio nuodo; liaukos iščiulptos, išspaustos.

Apopleksija, arba kraujo išsigožimas į smegenų audinius yra kita paseka, kuri dažnai esti mirties priežastimi tarpe nelaimingų alkoholio aukų. Inkstų įdegimas, kepenų sugedimas ir širdies ligos, širdies raumens išsigimimas irgi nugalabią daugybę spirito garbintojų.

Alkoholizmas yra rimtes-

nė ir žalingesnė liga Amerikoje, negu kurioje kitoje šalyje. Čia alkoholis skaitosi kokiuo tai maloniū, viliojančiu, žavingu svaigalu. Jis, mat, apgaulingai, lyg kokiais ūkais, apdengia nuovargį ir jėgų išsisėmimą; nuo jo pasidaro lengviau, jaučiau bent tam kartui. Svaigalai aptildo ir atbukina perdidelį dirksnių jautrumą, ir tuo būdu nuovargis arba taip kokis įkyrus kiršinimas taip nedaėda, taip neslogina, tebesant tu svaigalų įtakoje. Todėl čia taip daug parsiduoda ir vartojama visokių patentuotų "gyduolių" ir stiprylių, kad juose nemažai yra svaigaus alkoholio.

Net ir universitetuose, kolegijose ir šiaip mokyklose jaunuomenė pasiduoda mari-nančiai svaigalų įtakai. Jau-nikaičiai kaip tai paikai, lengvai atsiduoda tai nesamonei, būk alkoholis turi akstina-mos bei tvirtinamos veikmės. Jie lengvai apsikrečia savo kolegu, savo sėbrų svaigalin-gu linksnumu, na ir skandin-na spirite savo jaunas žydė-jimo dieneles. . .

Alkoholis yra pavojingas kaip proto, taip ir raumenų darbininkams: visiems jis le-mia išsigimimą ir pragaišti, kliudo darbui ir pažangai. Jis stumte stumia net ištisas tautas į išsigimimo nasrus. Nuo girtuokliavimo nuolat eina didyn keistas motinų silpnumas: joms krūtys ne-begamina pakankamai pie-no; kad juo maitinus savo veislę, savo kūdikius. Tokios motinos neturi kuo žindyti vaikų, ir todėl daugybė kū-dikių sunyksta, nusilpsta ir neužauga sveikai. Kuriose šeimynose vartojama alko-holiniai svaigalai, tai žalingai veikia ne tik pačius gėrikus, bet ir jų vaikus ir vaikų vai-kus. Visos tokios gentkartės, visi ainiai lieka silpniesni, moterys žindyti vaikus nega-li, ir toks jų negalėjimas per-eina i. gentkartės gentkar-tėn. Toks nepieningumas yra

(Pabaiga ant 16 pusl.)

Parduodam Namus

PARUPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
 PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GRO-SERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Modernišk
 Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Modernišk
 Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
 Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
 Mes esame properčių ekspertai

REED'S, REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN
 Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
 Mr. Russell O. Bennett, Manager
 (Reed's Renting Service Reg'd)

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
 Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
 Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

ves Jung
 ybės de-
 u, Ciang
 Tolimųjų
 abar pro-
 kins uni-
 kuri re-
 nori nu-
 ar kalti-
 gai liudi-
 comitetui.
 inimai.

es
 azės

im Buck,
 Partijos
 Kanados
 prieš iš-
 tvirtinų
 oose Bay
 metų.

Amerikos
 as ketina
 a iš di-
 bazių.

draugijos
 mėn. 11

rdėjės

kiausių
 avimas.

ibus
 679

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Tąsa)

Jau visai sutemo. Debesys, tartum juodi dūmų stulpai, nusidriekė dangumi, vakaruose palikę tik siaurą blėstančio saulėlydžio ruošą. Alenas žengė kelis žingsnius — ir iškart dingo iš akių, tarsi būtų ištirpęs tamsoje; vėjo ūžimas, virtęs beveik staigiumu, nuslopino jo žingsnius. Džonsonas suvirpėjo, kai leitenantas vėl pasirodė, nelauktai išnėręs iš tamsos.

— Alenas? — Jis suprato, jog būkštavo dėl jo, ir padėjęs ranką ant leitenanto peties paklausė: — Viskas tvarkoje?

— Jie paėmė džūvėsius, — nusišypsojo Alenas; jis buvo sujaudintas ir drebėjo nuo šalčio ir ką tik pergyvento įtempimo. — Buvo labai tamsu, ir jie pamatė mane, kai aš buvau jau visai arti; aš girdėjau, kaip spragtelėjo gaidukas. — Jis atsidaduso. — Bet, dėkui dievui, jie nešovė. Aš pastaciau vandeni ir nuėjau.

— Kaip dėl šios nakties? — paklausė jis, truputį palaukęs.

— Mes išsidėstysim aplink juos, — nusprendė Džonsonas. — Aš nemanau, kad jie imtų veržtis, bet vis dėlto taip ramiau. Paskirkite kas trečią kareivį dviejų valandų sargybon.

Alenas linkterėjo. — Naktį, gal būt, snigs, — pasakė jis.

Pabudęs ir gulėdamas tamsoje, leitenantas Alenas išsiklausė, paskui atsistojo, tvirtai ant pečių laikydamas antklodę. Buvo labai tamsu, taip tamsu, kad jis negalėjo įžiūrėti laikrodžio ciferblato. Jis ėmė brėžti degtukus, bet vėjo gūšiai užpūdavo liepsną; pagaliau vienas degtukas įsidedė, ir virpanti liepsnelė apšvietė rodykles. Buvo kelios minutės trečios.

Apyčiuom eidamas pro miegančius kareivius, jis pamatė kažkokį neaiškų šešėlį ir paklausė:

— Kas ten?

— Leitenantas?

Tai buvo Gogartis, vienas iš sargybinių; jis kažką sumurmėjo dėl šalčio ir keiktelėjo indėnus.

— Kur kapitonas?

Gogartis nežinojo. Alenas kniubdamas nuėjo toliau, vadovaudamasis miegūstu murmėjimu ir šnarpštumu; pagaliau jis sukniubo ant miegančio žmogaus, ir tas, nepatenkintai suurzgęs, pabudo.

— Kapitonas?

— Kas atsitiko? — tingiai paklausė Džonsonas.

— Ten kažkas vyksta.

— Kodėl jūs nemiegate, Alenai?

— Sprendžiant iš garsų, ten kasa...

— Liaukitės! Kuriems galams jie ims kasti?

— Nežinau.

— Tai eikite miegoti.

— O vis dėlto kodėl jie kasa? — paklausė Alenas. Jis vėl atsigulė ir užmigdamas vis dar klausė savęs: "Kodėl jie kasa?"

Aušra išaušo virš neprašišviečiančio, tartum standžiai užkimšto pasaulio. Sniegas dar nekrito, bet visą dangaus skliautą buvo aptraukę sunkūs žemi debesys. Džonsonas, pakirdęs iš neramaus miego, visas sustiręs, susalęs, su malonumu nosimi patraukė stipraus verdančios kavos pvapo. Ant karštų žarijų ruošė pusryčius — storus griežinius kumpio, jūriniųkų džūvėsius, įmirkytus riebaluose, ir stiprią kavą.

Eidamas prie lauko virtuvės, kapitonas Džonsonas žvilgterėjo į šajėnų stovyklą, pratrėnę akis... ir suprato, jog Alenas tikrai naktį girdėjo, kaip indėnai kasa. Tai buvo neįtikima, bet faktas liko faktas: tie nusikamavę, vos gyvi žmonės visą naktį dirbo brustvero žiedą, kasė slėptuves moterims ir vaikams. Įrodymai buvo prieš akis: aplink indėnų stovyklą gulėjo kupstai naujai sukastos žemės; bet pats faktas atrodė pagimdytas šturpaus slogučio.

Raitininkai, krimsdami džūvėsius, žiūrėjo į šajėnų stovyklą išplėtę akis, kaip žiūrėdama į sceną. Džonsonas apėjo ją aplinkui, besistengdamas suprasti, kodėl, esant tokiai aiškiai beviltiškai jų padėčiai, pusantrą šimto bandu mirštančių kankinių visą naktį kasė tranšėjas ir ruošėsi kovai. Kai jis grįžo prie Aleno, šis tarė:

— Kaip gyvas nesu matęs nieko panašaus, ser.

— Aš irgi...

— Jūs dar kartą mėginsite įtikinti juos pasiduoti?

— Matyt, teks. Mes turime ką nors daryti, kol ateis kariuomenė iš forto. — Po to jis surado vaikną iš Omaha ir ėmė įtikinėti jį prieiti prie brustvero ir pakalbėti su šajėnais, pasigelbstint tais keliais šajėniškais žodžiais, kuriuos jis mokėjo. Vaikinas spyrėsi; jis stovėjo prie laužo, šildėsi rankas ir bailiai žvilgčiojo į indėnų stovyklą.

— Aš neturiu noro ten eiti be ginklo, ser, — kalbėjo jis.

— Jie bepročiai. Kas gi, išskyrus bepročius, imtų raustis į žemę?

— Jie tavęs nelies.

— Na, nežinau, ser. Aš manau, jie manęs nesupranta. — Galų gale po to, kai Džonsonas pavadino jį bailiu ir pažadėjo eiti drauge su

juo, vaikas, lėtai vilkdamas kojas pajudėjo stovyklos link. Jis vis arčiauėjo prie indėnų, tardamas kažkokius gomurinius garsus, kurie, jo manymu, šajėnų kalba reiškė "pasiduokite".

Pasigirdo šūvis, ir kulka išrausė žemę prie jų kojų. Kareivis šoko atgal; bet Džonsonas turėjo išlaikyti vado orumą, kuris privalo daryti sprendimus ir viską pramatyti; jis negalėjo bėgti, todėl, nugara nusigrėžė į indėnus, neskubėdamas nužingsniavo atgal. Jam teko įtempti visus savo pašlijusius nervus, kad išvertų belaukdamas kulkos į nugarą, belaukdamas nušvengiamos, tykojančios mirties. Leitenantas Alenas ir keli kareiviai nubėgo jo pasitikti, norėdami pridengti jį, ir kai jis susiėjo su jais, jo veidas ir delnai, nors šalo, buvo drėgni nuo prakaito.

Kapitonas tylėdamas priėjo prie laužo ir prisipylė kavos puodelį. Jis ant greitųjų išgėrė kelis gurksnius ir lengviau atsiduso, kai karštas skystis nudegino jam gerklę.

Dabar beliko laukti pastiprinimų. Medžio anglis teikė maža šilumos, ir Džonsonas pasiuntė du kareivius griau-medžiū. Jie grįžo su pakankama kuro atsarga, kad sukurtų kaitrų laužą, o kai plykstelėjo pirmi liepsnos liežuviai, pradėjo kristi sniegas. Jis krito; taip lengvai šiugždėdamas, kaip beriamas smėlys, o snaigės buvo smulkios ir sausos, vėjas vis tebestaugė, galėdamas savo ašmenis, sukdamas snieguoles, maišydamas jas su smiltimis. Tai buvo tikra baismė net šiltai apsirengusiems kareiviams, besispaudžiantiems prie laužo.

Bet kas tai buvo indėnams — baltieji nežinojo ir nemėgino sužinoti. Kartkartėmis jie tylėdami žiūrėjo į stovyklą ir matė krūveles skarmalų bei galvas, besislepiančias nuo žvarbaus šalčio.

Vakarop atvyko pirmas dalinys iš Robinsono forto — Trečiojo raitininkų pulko eskadronas, vedamas kapitono Ueselo. Su juo buvo seržantas Lensis ir trys su žvalgais, truputį mokėjusieji šajėniškai. Kapitonas Ueselsas pasakė Džonsonui, jog dar prieš aušrą turi atvykti dvi haubicos ir trys gurguolės su šaudmenimis.

Ueselsas nebuvo apdovanojamas vaizduote. Kai snigdavo, jis ieškodavo pastogės arba šilčiau apsirengdavo, kai būdavo alkanas — pasisotindavo, bet jis nesugebėdavo įsivaizduoti, kas tai yra šaltis ir alkis, kai juos patirdavo kiti. Visa, kas neliesdavo jo paties, buvo tartum kitame pasaulyje; jo savimeilė buvo primityvi ir betarpiška; greičiau — instinktas, negu supratimas. Jis labai tikėjo įvykdyti įsakymą, bet būtinumas skaitytis su kitų

žmonių norais bei planais jį trikdydavo ir glušindavo. Jis visus vertino pagal vieną šabloną, ir niekad jam nekildavo tuščia mintis, jog kiekvienas žmogus kuo nors skiriasi nuo kito. Jis turėjo vieną, kariškiui labai svarbią, ypatybę: jis niekada neabejojo savim.

Galimas daiktas, jog jis per daug viską prastino; jis tarė Džonsonui:

— Mes nueisime ten, paimsimė juos, o kai atvyks furgonai, viskas bus baigta. — Jis stovėjo prieš Džonsoną, laižydamas nuo ūsų snaigės ir iškvėpdamas kamuolius garo.

— Tai bus nelengva, — pastebėjo Džonsonas.

— Jūs gi pats sakėte, jog jie visiškai nusilpę.

— Jie turi šautuvų. Paleisti šūvį daug jėgų nereikia. Aš manau, jeigu mes dar palaikysime juos apsupę, jie išeis patys. O jeigu mes ten eisim, tai atsieis mums žmonių.

— Negalima kariauti, nenustojant žmonių, — rimtai pasakė Ueselsas. — Jeigu ilgai snigs, sunku bus parsikapstyti į fortą.

Džonsonas gūžtelėjo pečiais. — Aš manau, jog, pamatę haubicas, jie išeis.

— Gal būt.

— Aš paimsiu vieną jūsų žvalgų ir pasikalbėsiu su jais, — tarė Džonsonas.

— Jūs niekad nesusikalbėsite su šuns kariais.

— Vis dėlto aš pabandyčiau, — pasakė Džonsonas.

Jis nuėjo kartu su žvalgu, pravarde Bailusis, kuris nė nebاندė slėpti savo baimės. Daryta anglų kalba jis paaiškino Džonsonui, jog kadaise šajėnus ir siu rišo glaudidi bičiulystė. Ir šajėnai gali jį užmušti kaip tik dėl to, kad jis anksčiau buvo jų draugas; Džonsonas — priešas, ir tai kur kas saugiau. Būti priešu — labai papras-ta.

— Kalbėk su jais! — įsakė Džonsonas. — Girdi? Kalbėk su jais!

Bailusis ėjo susilenkęs, nuo vėjo slėpdamas veidą ir laikydamasis arčiau kapitono. Kai jie pasirodė besą už trijų keturių jardų nuo slėptuvės, keli indėnai pakilo, jų tarpe ir — senas senas senelis. Jie siūbavo kaip sausa žolė už tirstos sniego uždangos.

— Pasakyk jiems, kad ne-naudinga kovoti su mumis, — pradėjo Džonsonas. — Mūsų kariuomenė juos visiškai apsupo, o prasiveržti jie negali. Jeigu jie pasiduos, mes pavalgydinsime juos ir nuvešime į fortą, kur jie gyvens šiltai ir po pastoge. O jeigu jie ims priešintis, tai daug jų karių mirs.

Žvalgas prabilo, nervingai spausdamas prie krūtinės kryžmai sudėtas rankas, o jo suokianti kalba susiliejo su vėjo staigimu ir snaigių šiurėjimu. Senis atsakė nuo-

širdžiai, švelniai — ir tas balsas, einas iš mirštančio, sudžiūvusio kūno, atrodė iššaukimas protui ir sveikai nuovokai.

— Jis sako — jie jau mirę, — išvertė siu. — Jie eina namo, namo, eina toli... — Kažkur jo žodžiuose buvo girdima poezija ir ritmas, viskas sudėtingas pirmą kartą ir skambios kalbos grožis: — Jie mirę, eina toli...

— O tu, kad tave, išaiškinink jiems: čion atveža didelės patrankas, ir tos patrankos išdrabstys juos gabalais!

— Jie mirę, eina toli, — gūžtelėjo pečiais siu žvalgas.

— o —

Puolimą organizavo Ueselsas. Pusė eskadrono turėjo pulti pėsčiųjų rikiuotėje, bet tik iš vienos pusės, kad išvengtų savo pačių kryžminės ugnies. Kareiviai stovėjo giliai sniege; reikėjo nusimauti pirštines, kad būtų galima šaudyti, ir jų rankos pamėlynavo nuo šalčio. Ueselsas pridėjo prie lūpų švilpuką, ir kareiviai ėmė bėgti, susilenkę, slidindami ant sniego, pro sniego dribsnių uždangą stengdamiesi įžiūrėti indėnų stovyklą. Snigo taip tirstai, jog jie nematė šajėnų tranšėjų, bet šajėnai tikriausiai pastebėjo mėlynas figūras ant balto sniegdraobos tinklo. Jie paleido salvę, ir kareiviai keikdamiesi, apsiplėdė krauju, nusiritę atgal, prie Ueselo.

Jie todėl pasitraukė, kad nebuvo galima gulėti sniege ir taikyti į priešą, kurio nematė. Jie pasitraukė, ir Ueselsas prisipažino Džonsonui:

— Taip nieko nebus. Reikia palaukti pabūklų.

Jis pamėgino, bet nepavyko, ir Džonsonas neturi dėl ko priekaištauti. Sužeistieji Ueselsui buvo toks pat neat-skiriamas armijos atributas, kaip ir kareivių uniformos. Jis nesijaudindamas patogių paguldė kareivį, kuriam buvo persautas kulktymas, padėjo perrišti kitam sulaužytą ranką. Kai keli kareiviai nušliaužė atgal ir atnešė jaunųjų raitininkų, Džedą Harlį, kuriam kulka buvo pataikiusi į galvą, Ueselsas tik pasižymėjo jį tylėdamas savo užrašų knygutėje.

— Ties raudonodžiai niekšai, — šaltakraujiškai tarė jis, — išlaikys čia mus ligi ryto. — Ir giliai susimąstęs pridūrė: — Jie sušals.

Vidurnaktį sniegas liovėsi kritęs, bet vėjas vis dar pūtė ir supustė didelius vėpūtinus. O truputį vėliau atvyko furgonai ir dvi haubicos. Ueselsas sulaukė pabūklų ir atsigulė miego tik tada, kai abiem haubicoms buvo įruoštos ugnivietės, ir pabūklai pastatyti bei užtaisyti.

Kai Džonsonas ryte pabudo, Ueselsas jau buvo atsikėlęs ir artillerininkams davinėjo nurodymus. Ueselsas išdėstė savo planą: žiedu išri-

kiuoti ra-dėnus ir-bicos šau-reiviai ne-pasiruošę tik sviedi-ba.

— Sto-ir vaikų,

— Ten ne-riasi dešim-ru.

— Pat-jo pečiais

— Jie-Rytoj jie

— Pul-tučiuojau

— Jis

— Api-Zino. Jis

Tai saug-riems ga-tekti žmo-

vengti to-juos išeit

Džonson-ko.

Raitini-jas, apsu-žiedu. Stū-

nedidelė-plotų. Vė

jis pūtė-minkštai-

mas snie-tarsi šok-

šajėnų ta-ma, tik l-

davo balt-sisiautusi

ma pere-

prie gi-žiausių yra go-mesnės

ūkininl-pačiam

progų

Siunči-vaistu-niai a)

kiuoti raitininkus aplink indenus ir lėtai pulti, kol haubicos šaudys į stovyklą. Kareiviai neis atakon, bet bus pasiruošę sutikti šajėnus, kai tik sviediniai atliks savo darbą.

— Stovykla pilna moterų ir vaikų, — tarė Džonsonas. — Ten ne daugiau kaip keturiasdešimt penkiasdešimt vyrų.

— Patys kalti, — gūžtelėjo pečiai Ueselsas.

— Jie neturi ką valgyti. Rytoj jie savo noru ateis.

— Pulkiniko įsakymas — tučiuojau juos paimti.

— Jis nežino. . .

— Apie moteris ir vaikus? Žino. Jis įsakė paimti juos. Tai saugiausias būdas. Kurie galams mums dar netekti žmonių, jeigu galima išvengti to? Sviediniai privers juos išeiti.

Džonsonas nenorom sutiko.

Raitininkai užėmė pozicijas, apsūpę stovyklą plačiu žiedu. Stovykla buvo tyli, — nedidelė kalva tarp apsnigtų plotų. Vėjas nuščiūvo, dabar jis pūtė tik retkarčiais, minkštais gūsiams, susukdamas sniego verpetus, kurie tarsi šoko prieš jį. Judėjimo šajėnų tarpe nebuvo pastebima, tik kartkartėmis pakildavo balta tartum drobe apsisiautusi figūra ir kniubdama pereidavo į kitą vietą;

arba kas nors išėina kelis žingsnius į priekį, už brustvero, ir vėl pasislepia.

Ueselsas priėjo prie patrankų ir pro žiūronus sekė kariuomenės judėjimą. Džonsonas liko su raitininkais. Ueselsas palaukė, kad visi kareiviai užimtų savo vietas, paskui staigiai mostelėjo ranka. Viena haubica, sniegu pariedėjusi atgal, spiovė dūmais ir liepsna. Sviedinys sušvilpė ir sprogo už stovyklos, ir žemė, sumaišyta su sniegu, atsivėrė kaip rytmečio saulėje prasiskleidusi gėlė.

Baterijai vadovavęs leitenantas išrėkė pataisą. — Suriaumojo antra haubica, ir škart sviedinys, nubrėžęs lanką, krito tiesiog į stovyklos vidurį; tada stovykla pagyvėjo, šajėnų figūros neramiai sujudėjo, ir net iš tolo buvo jaučiama jų nuoskauda, skausmas ir sumišimas.

Ueselsas sukomandavo: — Ugnis! — ir haubica vėl suriaumojo. Dabar išsiskleisioje sprogimo gėlėje buvo kūnas bei kraujas ir žmogaus siekimai, subyrėję į dulkes.

— Aš manau, to užteks, — pasakė Ueselsas.

Senas senas vadas išėjo pirmas, iškėlęs rankas, sprogimų griausme netekęs savo nuoširdaus nenuolankumo. Kariuomenė suspaudė žiedą, bet ne per daug glaudžiai. Džonsonas ir siu žvalgas Bai-

luis nuėjo pasitikti senojo vado.

Po to pasirodė dar du šajėnai — aukšti, sulyse, vos gyvi iš bado ir šalčio; sunku buvo įsivaizduoti, kaip jie atrodė anksčiau. Jie pagelbėjo seniui pereiti per vėpūtinus ir atsistojo šalia jo, kai jis priėjo prie Džonsono. Nors šajėnų pralaimėjimas buvo visiškas ir galutinis, Džonsonas taip aštriai pajuto jų priešinimosi išvermingumą, jog pasakė švelniai, beveik nuolankiai:

— Net narsūs kariai yra priversti pasiduoti, kai nieko kito nebelieka.

Bailuisis išvertė, ir senasis vadas linkerėjo. Nuo šalčio sueizėjusiais jo skruostais tekėjo ašaros.

— Jis sako — ten moteris ir vaikai po sviediniu.

Kapitonas Džonsonas sunkiai ištare: — Man labai gaila. . .

— Jie dabar eis su jumis. Jie jau nebeis namo.

— Paklausk, kuo jis vardu, — sušnibzdėjo Džonsonas.

— Atšipes Peilis. Kitas — Senas Varnas, o šitas — Laukinis Šernas. Dideli vadai.

— Dideli vadai, — pakartojo Džonsonas, linkerėjęs galva. — Paklausk jį, kur Mažasis Vilkas ir visa kita padermė?

— Jie nuėjo namo. Padermės persiskyrė į dvi dalis: jie galvojo, gal būt, viena pabėgs nuo kareivių. Viena — šituo keliu, kita anuo. Atšipes Peilis ėjo per smėlynus. Mažasis Vilkas paėmė jaunosius — nuėjo į šiaurę. . . į šiaurę. . . — Jis parodė ranką į apsnigtą šiaurę: — Gal būt, per sieną.

— Kanados? — Gal Kanada, gal Pader River. . .

— Pasakyk jam, — prabilo Džonsonas, — kad jis atneštų mums šautuvus, visus šautuvus, ir tada mes juos pavalgydinsime.

Ueselsas suskaičiavęs šautuvus, tarė: — Čia viso trisdešimt, ir nė vieno revolverio.

— Gal būt, tai viskas, kas jiems buvo likę? — pastebėjo Džonsonas.

— Abejoju. Jie privalėjo turėti revolverių.

— Indėnai nemėgsta revolverių.

— Vis dėlto jie privalėjo turėti revolverių, nors kele tą. Reikėtų iškirsti moteris.

— Moteris? — tyliai paklausė Džonsonas.

— Juk tai indėnės.

Džonsonas pasisuko į jį nuogara ir nuėjo sau. Ueselsas gūžtelėjo pečiais ir įsispokojo į šautuvus. Būtų jis vienas ir vyresnis laipsniu, iškręstų moteris, bet prie Džonsono. . .

Jis atsisakė nuo savo kėslų, liepė sunumeruoti šautuvus ir surišti juos. Po to nuėjo ten, kur maitino šajėnus, akylai prižiūrint ginkluotai sargybai. Jį maža jaudino išvargusios, nuo šalčio ir bado vos gyvos tamsiaodės minios vaizdas. Tai buvo kažkas ne iš jo, o iš kito pasaulio. Net ir jų kančios jam buvo tolimos ir svetimos. Jeigu jis ir matė vaikų veidus su atsikišusiais skruostikauliais ir milžiniškomis akimis, tai jie nekėlė jam jokių minčių; jis tik konstatavo faktą — vadinasi, indėnų vaikai tokie, — ir viskas.

— Jis atsakė nuo savo kėslų, liepė sunumeruoti šautuvus ir surišti juos. Po to nuėjo ten, kur maitino šajėnus, akylai prižiūrint ginkluotai sargybai. Jį maža jaudino išvargusios, nuo šalčio ir bado vos gyvos tamsiaodės minios vaizdas. Tai buvo kažkas ne iš jo, o iš kito pasaulio. Net ir jų kančios jam buvo tolimos ir svetimos. Jeigu jis ir matė vaikų veidus su atsikišusiais skruostikauliais ir milžiniškomis akimis, tai jie nekėlė jam jokių minčių; jis tik konstatavo faktą — vadinasi, indėnų vaikai tokie, — ir viskas.

— Jis atsakė nuo savo kėslų, liepė sunumeruoti šautuvus ir surišti juos. Po to nuėjo ten, kur maitino šajėnus, akylai prižiūrint ginkluotai sargybai. Jį maža jaudino išvargusios, nuo šalčio ir bado vos gyvos tamsiaodės minios vaizdas. Tai buvo kažkas ne iš jo, o iš kito pasaulio. Net ir jų kančios jam buvo tolimos ir svetimos. Jeigu jis ir matė vaikų veidus su atsikišusiais skruostikauliais ir milžiniškomis akimis, tai jie nekėlė jam jokių minčių; jis tik konstatavo faktą — vadinasi, indėnų vaikai tokie, — ir viskas.

— Jis atsakė nuo savo kėslų, liepė sunumeruoti šautuvus ir surišti juos. Po to nuėjo ten, kur maitino šajėnus, akylai prižiūrint ginkluotai sargybai. Jį maža jaudino išvargusios, nuo šalčio ir bado vos gyvos tamsiaodės minios vaizdas. Tai buvo kažkas ne iš jo, o iš kito pasaulio. Net ir jų kančios jam buvo tolimos ir svetimos. Jeigu jis ir matė vaikų veidus su atsikišusiais skruostikauliais ir milžiniškomis akimis, tai jie nekėlė jam jokių minčių; jis tik konstatavo faktą — vadinasi, indėnų vaikai tokie, — ir viskas.

— Jis atsakė nuo savo kėslų, liepė sunumeruoti šautuvus ir surišti juos. Po to nuėjo ten, kur maitino šajėnus, akylai prižiūrint ginkluotai sargybai. Jį maža jaudino išvargusios, nuo šalčio ir bado vos gyvos tamsiaodės minios vaizdas. Tai buvo kažkas ne iš jo, o iš kito pasaulio. Net ir jų kančios jam buvo tolimos ir svetimos. Jeigu jis ir matė vaikų veidus su atsikišusiais skruostikauliais ir milžiniškomis akimis, tai jie nekėlė jam jokių minčių; jis tik konstatavo faktą — vadinasi, indėnų vaikai tokie, — ir viskas.

(Bus daugiau)

**PERMANENT HOME SITES — SUMMER PROPERTIES
MARKET GARDENING LANDS — FARMS
BUSINESS SITES**

Meš siūlome visiems naujiems kandiečiams progą įsigyti savo nuosavybes prie gražaus Simcoe ežero. Visos tos vietos tikrai keli metrai nuo vienos iš gražiausių maudynių. Tikrai skersai kelio yra York County Park (500 akrų), kur yra golfo laukas, jodinėjimo mokykla ir didelė vieša maudynė. Mūsų kainos žemesnės, negu kurioj kitoj Ontarijos dalyj.

Taipgi mes turime pardavimui žemės dėl auginimo daržovių pardavimui, ūkininkavimui parceliais nuo 2 akrų aukštyn. Norint suprasti tikrą vertę, reikia pačiam pamatyti.

Mes galime pridėti, kad šioje greitai augančioje apylinkėje yra daug gerų progų dėl biznio visokių rūšių, o mes turime puikiausių tam vietų. Rašykite mums ir duokit mums žinoti, ko jūs pageidaujate.

Lake Simcoe Homes & Properties
SUTTON, ONTARIO — PHONE 339

Siunčiame maisto pakelius, drabužius ir visokius vaistus į Lietuvą ir visus kitus kraštus. Visi siuntiniai apdraudžiami. — Klauskit mūsų kainų sąrašo.

SIGMA TRADING CO.
787 Dundas St. West EM. 6-1046
Toronto, Ontario

**TAYLOR'S REGENT
SERVICE STATION**
College and Lansdowne Kampas
Telefonas: ME. 9028
(Dabrovolskių Žentas)

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

Vištos ir Kiaušiniai
Šviežios vištos, žąsų, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce
543 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Elora Flower Shop

396 College St. RA. 5459
630 Queen St. W. PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4173

FUR COATS....

Futros Permodeliuojamos Atsakingų ir Patyrusių Kailių-Siuvėjų

\$15 ir daugiau; darbas garantuotas; senos futros bus kaip naujos; paimam ir pristatom.

Uptown Furs
559 YONGE ST. MI. 9180
Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnieres

- Siuвам Pagal Mierą.
- Parduodam Gatavus.
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas: RA. 8971

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Naujų Metų Sutikimas

Hamiltono lietuviai rengia Naujų Metų sutikimo balių trečiadienį, gruodžio (December) 31 dieną, Karpato rusų svetainėje, 707 Barton St. E. Bus visokios rūšies gėrimų, skanių užkandžių.

Kviečiame visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius, senus ir jaunus, didelius ir mažus, atsilankyti. Užtikrinam, linksmam užbaigsite senus ir sutikssite naujus metus. Šokiams grieš puiki muzika.

Pradžią 8 valandą vakaro. Tęsis iki ryto. Tad iki pasimatymo.

Rengėjai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

LLD 162 kuopos mėsenis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 28 d., 2 val. po pietų, 160 Claremont St.

Kviečiame visus narius atsilankyti.

Valdyba

MIAMI, Fla. — Šalna su naikino Floridoj daug pupų ir kitų daržovių. Grėšė pavojus ir orandžiam laukuose bei daržuose. Farmeriai kūrė ugnis apšildymui medelių.

Metinis Bankietas

Šeštadienį, Gruodžio 27 Dieną

Ruošia Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa
Nuosavoj Svetainėj -- 160 Claremont St.

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių ir

šokiai prie Gero Orkestro

Pradžią 6 valandą vakaro

VISI KVIEČIAMI ATsilANKYTI

Iš Bangos Choro Veikimo

TORONTO. — Kaip visi matėt, mūsų Bangos choras darosi skaičiumi vis didesnis. O štai praėjusiose pamokose, kaip ir scenoje, matėsi nauji nariai, kaip tai: V. Litviniuk, graži ir jauna dainininkė; D. Ukelytė ir buvusi šokikė M. Balsytė, taipgi jaunos ir gražios dainininkės. Jos mūsų tarpe gerai žinomos, nes jas matėm ne sykį scenoje.

Taipgi dainuoja su mumis draugė R. Kuktorienė, gražus sopranas; draugė B. Vaidienė; draugas M. Degutis, buvęs aktyvus chore anksčiau. Jis yra geras bosas. Su

juo kartu stojo į bosų eiles ir Petras.

Kaip matote, mes skaičiu mi jau gražiai paaugome. Bet dar yra vietos tiems, kurie žadėjo ateiti ir dainuoti, bet kol kas jų dar nesimato. Taipgi ir tiems, kurie mylėtų dainuoti, bet iki šiol neišdrįso. Tad nieko nelaukdami visi ir visos kaip vienas stokite į mūsų eiles ir užtraukim naują dainą.

Praėjusiose pamokose papildėm valdybą. Finansų sekretoriaus vietą užėmė gabus draugas M. Degutis, o protokolų — graži ir jauna choristė M. Balsytė.

Ateičiai mes planuojame gerą veiklą, o jei gerai eis, tai gal gražią operetę su visomis savo jėgomis pastatysime. Operetei, be abejonės, reikia nemažai jėgų. Tad visi, kurie noritė dalyvauti mūsų darbe, kviečiami dalyvauti. Pamokos po švenčių prasidės sausio 7 dieną, 8 valandą vakarė, Sūnų ir Dukterų Draugijos svetainėje, 160 Claremont St. Nelaukit, kol kas jus asmeniškai pakvies, bet drąsiai stokit ir dalyvaukit nuo pat pirmų pamokų 1953 metais.

Mūsų chorą mokina gabi

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Visiems Mūsų Kostumeriams

Monarch Hotel

12-14 Clinton St. Toronto

jauna mokytoja Stella Randall.

Šia proga, kaip nuo savęs, taip ir nuo choro valdybos, linkiu visiems choro nariams praleisti linksmam šventes, o po švenčių lauksime jūsų ir daug naujų narių pirmose pamokose. Tad iki pasimatymo.

Choro korespondentas

KAS YRA ALKOHOLIZMAS

(Atkelta nuo 13 pusl.)

paveldėjimas: kai motina, dėl alkoholio, nebegali žindyti, tai ir visos tos šeimos moterys - atžalos niekad ne-

begali atgauti gabumo vaikams žindyti.

Be to, nuo girtavimo ir bet koks kitas liguistumas eina didyn paveldėjimo keliais: didesnio esti palinkimo sirgti džiova; nervų suirimais, proto ligomis, pamišimais. Alkoholio vaikams dantys greitai pūva, genda. Kaip protoplazmos nuodas, alkoholis gadina žmonių rasę, silpnina žmonišką medžiagą.

VOKIEČIAI SIUNČIA BRITAMS PAKELIUS

Sakoma, kad per šventes vokiečiai pasiųs 150,000 pakelių, kurių nemaža dalis teks britams.

Naujų Metų Sutikimas

Trečiadienį, Gruodžio 31 Dieną

Ruošia Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa
Nuosavoj Svetainėj -- 160 Claremont St.

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių

šokiai tęsis iki 2 valandos ryto

Visi kviečiami Atsilankyti

Pradžią 6 valandą vakaro

Parengimų Komisija

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Visiems Mūsų Kostumeriams

Parkside Grill

695 Queen St. W. Toronto

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvio Lėkrodininkas

Taisau ir naujus paruoodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išstria
akų nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
nius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

ATLANTIC CITY BEDDING

& UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvio Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. TEL. LA. 5191
TORONTO